

2013 Yılı Dezavantajlı Gruplara Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı

PROGRAM SONRASI DEĞERLENDİRME RAPORU

ORTA KARADENİZ KALKINMA AJANSI
İZLEME VE DEĞERLENDİRME BİRİMİ | MART 2020

İçindekiler

1. Kısaltmalar	1
2. Yönetici Özeti.....	2
3. Giriş.....	3
4. Program Hakkında Genel Bilgiler.....	4
4.1. Program Tanım ve Kapsamı.....	4
4.2. Programın Amaç, Öncelik ve Performans Göstergeleri.....	5
4.2.1 Programın Amaçları	5
4.2.2 Programın Öncelikleri	5
4.2.3 Programın Performans Göstergeleri	5
5. Programın Sonuçları	10
5.1. Bütçe Gerçekleşmeleri	10
5.2. Proje Başvuruları, Sözleşme İmzalanan ve Tamamlanan Projelere İlişkin İstatistiki Bilgiler	11
6. Programın Değerlendirilmesi	12
6.1. Değerlendirmede Kullanılan Yöntem	12
6.2. Amaç ve Öncelikler Kapsamında Hedeflere Ulaşılma Düzeyi	13
6.3. Değerlendirme Kriterleri Kapsamında Programın İncelenmesi.....	13
6.3.1. İlgililik.....	13
6.3.2. Etkinlik	17
6.3.3. Etkililik	21
6.3.4. Etki.....	23
6.3.5. Sürdürülebilirlik	26
7. Sonuç ve Değerlendirmeler (Program Tasarımına Yönelik Çıkarımlar)	29
8. EKLER	33
EK 1: 2013 KÖA DEĞERLENDİRME ANKETİ	33
EK 2: 2013 KÖA KAPSAMINDA DESTEKLENEN PROJELER	45
9. KAYNAKÇA	46

1.Kısaltmalar

AB	Avrupa Birliği
BMEHS	Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme
İDB	İzleme ve Değerlendirme Birimi
KAYS	Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi
KHGB	Köylere Hizmet Götürme Birliği
MDP	Mali Destek Programı
OKA	Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı
PPKB	Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi
PYB	Program Yönetim Birimi
SYDV	Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı
YHGP	Yeşilırmak Havzası Gelişim Projesi
2013 KÖA	2013 yılı Dezavantajlı Gruplara Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı
2013 SOSYAL	2013 Yılı Dezavantajlı Gruplara Yönelik Sosyal İçerme Mali Destek Programı

2.Yönetici Özeti

Hedef grupların (engelliler, kadınlar, yaşlılar ve suça bulaşmış ya da suç riski altındaki çocuklar ya da gençler) kentsel ve kırsal alanlarda yararlandıkları mevcut sosyo-kültürel altyapının geliştirilmesi amacıyla uygulanan 2013 Yılı Dezavantajlı Gruplara Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı (2013 KÖA) kapsamında 2 adet öncelik belirlenmiştir:

Öncelik 1. *Engellilerin toplumun bir parçası olması ve özellikle kamu hizmetlerine erişiminin kolaylaştırılması için altyapı yatırımları,*

Öncelik 2. *Kadın, yaşlı, suça bulaşmış ya da suç riski altındaki çocuklar ve gençlere yönelik sosyal içerme/entegrasyon ve/veya istihdam olanaklarının artırılmasına yönelik altyapı yatırımları*

2013 KÖA kapsamında sözleşme imzalanan 24 projenin 23'ü yararlanıcılar tarafından 2013 Mayıs-2015 Mayıs ayları arasında başarılı şekilde uygulanarak tamamlanmış ve program kapanış raporu 2016 Şubat ayında onaylanmıştır.

Kalkınma Ajanslarınca Uygulanan Mali Desteklerin Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esasların 7. Maddesinde belirtilen aşağıdaki kriterler çerçevesinde ortaya çıkan bulguların bazıları şunlardır;

- **İlgililik:** Programın her iki önceliği de bölge planı ve üst ölçekli plan ve politika belgeleri ile yüksek derecede ilgili bulunmuştur. Mali destek programının hedef grupların ihtiyaçlarını karşıladığını düşünenlerin oranı %87'dir. Program tasarımının bölge ve hedef grupların ihtiyaçları ile uyumlu olduğu söylenebilir.
- **Etkinlik:** Tüm projeler 24 aylık program süresi içerisinde tamamlanmıştır. Bunun yanında bütçe yetersizliği nedeniyle gerçekleştirilemeyen faaliyet bulunmamaktadır. Ajans desteğinin yeterli olmadığı projelerde yararlanıcı kurumlar tarafından ek eş-finansman katkısı sağlanmıştır. Yararlanıcıların %96'sı projelerde elde edilen çıktılarının daha düşük bir maliyetle elde edilemeyeceğini, %82,6'sı ise elde edilen faydaların maliyetlerden fazla olduğunu düşünmektedir. Ayrıca projelerin %56,5'inde çıktı gerçekleşme oranının kaynak kullanım oranından fazla olduğu görülmüştür. Bu sonuçlar ışığında projelerde maliyet etkinliğinin sağlandığı değerlendirilmektedir.
- **Etkililik:** Projelerin özel amaçlarına ulaştığını düşünen yararlanıcıların oranı %95,7'dir. Yararlanıcıların %56,5'lik kesimi proje uygulama döneminde herhangi bir sorun yaşanmadığını beyan etmişlerdir. En çok dile getirilen sorun ise %26,1 ile satınalma sürecine ilişkin sorunlarıdır.
- **Etki:** Projelerin yarattığı en önemli sonuç hedef grupların kamu hizmetlerine ve sosyal donatılara erişim düzeyinin artmasıdır. Ortaya çıkan en önemli çarpan etkisi projelerin başka kurumlar tarafından tekrarlanması olarak görülmektedir. Projelerin yararlanıcı

kurumlara sağladığı en büyük fayda ise proje süresince edinilen tecrübe sayesinde başka projeler geliştirilmesidir.

- **Sürdürülebilirlik:** Tüm projelerde fiziki yapılar ile ekipman ve malzemelerin atıl durumda olmadığı ve proje amacına uygun şekilde kullanılmaya devam edildiği görülmüştür. Uygulama dönemi sonrasında projenin devamı veya tekrarı niteliğinde faaliyet/proje yürüttüğün belirten yararlanıcıların oranı %39'dur. Yararlanıcıların %82,6'sı projenin sürdürülebilirliğini olumsuz etkileyen faktörler bulunmadığını bildirmiştir.

3.Giriş

Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği'nin "Temel ilkeler ve etik kurallar" başlıklı 5. Maddesi 2. fıkrası (ı) bendinde *Uygulanan proje ve faaliyetlerin performans göstergeleri kullanılarak başarısının ölçülmesi, uygulanan programların kısa, orta ve uzun vadedeki sonuçlarının ve etkilerinin analiz edilerek, bunlardan gelecekte yapılacak planlama ve programlama çalışmaları ile destek uygulamalarında yararlanılmasının esas olduğu* ifade edilmektedir.

Aynı yönetmeliğin "Program sonrası değerlendirme ve etki analizi" başlıklı 47. Maddesi 2. fıkrasında *"Program sonrası değerlendirme çalışmaları, Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslara göre program kapanış raporunun hazırlandığı tarihten itibaren en geç üç yıl içerisinde ajans tarafından yapılır ve sonuçları kamuoyuyla paylaşılır"* şeklinde ifade bulunmaktadır.

Yukarıda anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde, program kapanış raporu 2016 yılında onaylanmış olan 2013 yılı Dezavantajlı Gruplara Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programının etki değerlendirmesinin hazırlanması amacıyla 2019 yılında yararlanıcılara anket düzenlenmiş, yerinde ziyaret edilerek mülakatlar gerçekleştirilmiş ve Ajans bünyesindeki idari kayıtlar kullanılarak veri toplama çalışması yürütülmüştür.

Toplanan veriler, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından belirlenen Kalkınma Ajanslarınca Uygulanan Mali Desteklerin Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esasların 7. Maddesinde belirtilen aşağıdaki kriterler çerçevesinde analiz edilerek raporlandırılmıştır. Çalışmanın bütün aşamaları Ajans personeli eliyle yürütülmüştür.

Çalışmanın son bölümünde program tasarımına ilişkin değerlendirmelere yer verilmiştir. Hazırlanan bu raporun bölgemize ve ülkemize daha faydalı hizmet sağlamamızda Ajansımıza ve diğer paydaşlarımıza yol gösterici olacağını ümit ediyoruz.

4.Program Hakkında Genel Bilgiler

4.1.Program Tanım ve Kapsamı

Dezavantajlı gruplara yönelik sosyal altyapı, sağlıklı bir çevre meydana getirmek ve dezavantajlı grupların toplum hayatına katılımlarını artırmak amacıyla yapılması gereken eğitim, sağlık, spor, özel nitelik içeren ortak kullanım alanları, sosyal ve kültürel merkezler gibi yapılar olarak tanımlanmaktadır.

Türkiye'nin 2009 yılından itibaren taraf olduğu Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme'de (BMEHS) diğer bireylerle eşit koşullar altında topluma tam ve etkin bir şekilde katılımlarının önünde engel teşkil eden uzun süreli fiziksel, zihinsel, düşünsel ya da algısal bozukluğu bulunan kişiler olarak tanımlanan engelli bireylerin toplumsal faaliyetlere katılımının sağlanması, sosyal hizmetlerden ve iş imkânlarından etkin bir şekilde faydalanmalarının sağlanması bölgesel kalkınma hedefleri arasında yer alan sosyal kalkınma açısından da son derece önemlidir.

Gerek BMEHS gibi uluslararası sözleşmeler gerekse 5378 sayılı Özürlüler Kanunu başta olmak üzere iç hukuk düzenlemeleri ile engellilerin temel insan ve vatandaş haklarından yararlanması için kamu tesislerine, hizmetlerine, bilgi ve iletişime erişilebilirliğinin artırılması gerektiği hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda, başta kamu kurum ve kuruluşları ile belediyelere ait tesis ve binalar olmak üzere kamuya açık tesislerin engellilerin erişimine uygun hale getirilmesi, ilgili kurum ve kuruluşlar için bir kanuni yükümlülük olmanın yanında engellilerin eşit koşullarda toplum içinde yaşama ve toplumsal hizmetlere tam erişim gibi temel insan haklarını kullanımının bir gereğidir.

Yeşilirmak Havzası Gelişim Projesi (YHGP) Ana Planı kapsamında belirlenen stratejik amaçlar arasında "İnsan kaynaklarının ve toplumsal yapının geliştirilmesi" yer almaktadır. Bu amaca yönelik belirlenen 13 farklı tedbirde temel olarak dezavantajlı gruplara yönelik sosyal içermenin sağlanması ve istihdam edilebilirliklerinin artırılması hedeflenmiştir.

Öngörülen tedbirler arasında "2.3.4. Yaşlıların ve engellilerin kentin toplumsal yaşamının bir parçası olmasının sağlanması" tedbirleri bu alanda yapılacak altyapı çalışmalarını da öngörmektedir. Dezavantajlı gruplara yönelik yapılması gereken altyapı çalışmalarında sağlık, eğitim ve sosyal politika, gelişen teknoloji ve yaşam standartları boyutları ile birlikte ortaya çıkan mekânsal gereksinimleri de kapsayacak bir dizi farklı bakış açısıyla ele alınması gerekmektedir.

4.2. Programın Amaç, Öncelik ve Performans Göstergeleri

4.2.1 Programın Amaçları

2013 yılı Dezavantajlı Gruplara Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programının (2013 KÖA) amacı, aşağıda sıralanmış olan hedef grupların kentsel ve kırsal alanlarda yararlandıkları mevcut sosyo-kültürel altyapının geliştirilmesidir.

Hedef gruplar;

-Engelliler

-Kadınlar

-Yaşlılar

-Suça bulaşmış ya da suç riski altındaki çocuklar ve gençler olarak belirlenmiştir.

4.2.2 Programın Öncelikleri

Program kapsamında 2 adet öncelik belirlenmiştir:

Öncelik 1. Engellilerin toplumun bir parçası olması ve özellikle kamu hizmetlerine erişiminin kolaylaştırılması için altyapı yatırımları,

Öncelik 2. Kadın, yaşlı, suça bulaşmış ya da suç riski altındaki çocuklar ve gençlere yönelik sosyal içerme/entegrasyon ve/veya istihdam olanaklarının artırılmasına yönelik altyapı yatırımları

Bu program kapsamında desteklenecek projeler için tahsis edilen toplam kaynak tutarı **6.000.000 TL** olarak belirlenmiştir (Öncelik 1 için 4.000.000 TL, Öncelik 2 için 2.000.000 TL).

4.2.3 Programın Performans Göstergeleri

Mali destek programı kapsamında gerçekleştirilen uygulamalar neticesinde, başarı göstergeleri niteliğinde olan performans göstergeleri aşağıda sunulmuştur. Ancak sunulan performans göstergelerini program göstergesinden ziyade proje göstergelerinin kümülatif hali olarak tanımlamak daha doğru olacaktır. Program ilanından önce program göstergelerinin belirlenmemesi ulaşılması hedeflenen amaçlara nasıl ulaşılabileceği konusunda belirsizliğe sebep olmakta ve programın etkisinin doğru bir biçimde ölçülebilmesine engel teşkil etmektedir. Bu husustaki tespit ve öneriler sonuç ve değerlendirmeler bölümünde detaylandırılacaktır.

<u>Performans Göstergeleri</u>	<u>Birim</u>	<u>Hedeflenen</u>	<u>Gerçekleşen</u>	<u>Gerçekleşme oranı (%)</u>
Engellilerin erişebileceği nitelikte yapılan park alanı	m ²	15.635	15.709	100
Engellilerin erişebileceği nitelikte yapılan otopark alanı	m ²	75	25	34

Engellilerin kullanımına uygun yapılan yürüyüş parkur uzunluğu	m	400	350	87
Engelli öğrencilere uygun hale getirilen okul sayısı	adet	29	24	83
Görme engellilerin kullanımına elverişli hale getirilen kütüphane sayısı	adet	8	8	100
Engelli bireylerin kullanımına elverişli hale getirilen spor kompleksleri/tesisleri sayısı	adet	1	1	100
Engellilerin kullanımına uygun hale getirilen toplu taşıma aracı sayısı	adet	3	3	100
Engelli kullanımına yönelik yeniden düzenlenen kaldırım uzunluğu	m	69.186	72.148	104
Engelli bireylere uygun hale getirilen trafik sinyalizasyon sistemi adedi	adet	20	34	170
Zihinsel ve fiziksel engelli bireylere yönelik kurulan sosyal faaliyetler yürütebilecekleri atölye/tesis sayısı	adet	4	4	100
Engelli bireylerin istihdam edilebilirliklerini artırmak amaçlı kurulan kariyer ve mesleki eğitim merkezi sayısı	adet	3	3	100
Oluşturulan meslek edindirme ve üretim atölye sayısı	adet	3	3	100
Dezavantajlı gruplara yönelik oluşturulan eğitim merkezi veya atölye sayısı	adet	3	3	100
Dezavantajlı gruplar ve ailelerine yönelik oluşturulan toplum destek merkezi sayısı	adet	2	2	100
Oluşturulan Kadın Çalışmaları ve Eğitim Merkezi sayısı	adet	1	1	100
Engellilerin erişebileceği nitelikte yapılan asansör	adet	29	23	80
Görme engellilerin kullanımına elverişli hale getirilen bina sayısı	adet	4	13	325
Engellilerin kullanımına yönelik yapılan WC sayısı	adet	28	24	86

Engellilerin kullanımına yönelik yapılan rampa sayısı	adet	29	23	80
Bina içi ve çevresinde yapılan hissedilebilir yüzey alanı	metre	190	2.275	1.200

Tablo 1. Performans göstergeleri gerçekleştirmeleri

Yürütülen program kapsamında tamamlanan 23 proje sonucunda ortaya çıkan somut çıktılar özetlenecek olursa;

- Amasya merkezinde en işlek caddelerdeki kaldırımların 5 km. ye yakın kısmı engelliler ve tekerlekli sandalye kullanıcıları için yeniden düzenlenmiş ve yaya geçitlerinde görme engelliler için akustik sesli uyarı sistemleri yerleştirilmiştir. Bu sayede engellilerin şehir içinde hareket edebilmeleri kolaylaşmıştır.
- Amasya merkezde bulunan eski bir park alanı yıkılarak içinde engelli oyun gruplarının yer aldığı bir park alanı ve sadece engelli derneklerinin kullanımına tahsis edilmek üzere, Amasya'nın doğal yapısına uygun modern bir hizmet binası inşa edilmiştir. Amasya'daki bütün engelli dernekleri tek çatı altında toplanmış ve etkinlikleri artmıştır.
- Tokat'ın Artova ilçesindeki hükümet konağına, engelli ve yaşlıların kullanımına yönelik asansör, tuvaletler ve engelli otopark alanı yapılarak ilçedeki engelli ve yaşlı vatandaşların kamu hizmetlerine ulaşımı kolaylaştırılmıştır.
- Samsun'un Atakum ilçesinde, en işlek caddelerdeki 30 km.lik mesafeyi kapsayacak şekilde kaldırımlara görme engellilerin kullanımına yönelik iz taşları döşenmiştir.
- Samsun merkezde aynı alanda bulunan tescilli 4 tarihi konak restore edilerek ve çevre düzenlemesi yapılarak bir yerleşke halinde kadınlara ve dezavantajlı gruplara yönelik mesleki eğitim ve sosyal faaliyetlerin yapıldığı bir merkez haline getirilmiştir.
- Özellikle kamu kullanımına açık alanlarda tehlikeleri ve yönleri algılamakta zorluk çeken görme engellilerin günlük yaşamda bağımsız ve güvenli hareket etmelerini sağlamak amacıyla Samsun Merkez'de yaklaşık 37 km, Atakum ilçesinde 30 Km'lik hissedilebilir yüzey uygulaması (hissedilebilir yüzey/zemin) hayata geçirilmiştir.
- Tokat Erbaa ilçesinde belediye hizmet binasına engelli ve yaşlıların kullanımına yönelik asansör yapılmış, ilçedeki önemli kamu binalarının içine iz taşları döşenmiş, engellilerin şehir içi ulaşımını sağlamak amacıyla özel engelli aracı temin edilmiş ve engelli derneklerinin kullanımına yönelik bir engelli merkezi tefriş edilmiştir.
- Çorum merkezde faaliyet gösteren özel eğitim meslek lisesine bilgisayar laboratuvarı ve açıcılık eğitim atölyesi kurulmuştur.
- Çorum İl merkezinde bulunan tiyatro salonuna işitme engellilerin gösterileri dinleyebilmeleri amacıyla özel bir sistem yerleştirilmiştir.
- Samsun'un Bafra ilçesindeki hükümet konağına, engelli ve yaşlıların kullanımına yönelik asansör yapılmış ve görme engellilerin kullanımına yönelik bina içine hissedilebilir yüzey ve tabelalar yerleştirilmiştir. Bu sayede ilçedeki engelli ve yaşlı vatandaşların kamu hizmetlerine ulaşımı kolaylaştırılmıştır.

- Samsun'un Bafra ilçesinde bulunan halk kütüphanesine braille yazıcı-yazılım ve akustik kabini, kabartma şekil makinesi ve kâğıtları, kabartma ekran, masaüstü büyüteç sistemi, kitap okuma makinesi, Türkçe ses sentezleyici sistemi, ekran büyütme yazılımı ve sesli ekran okuma yazılımı alınarak görme engellilerin kütüphaneden faydalanabilmeleri sağlanmıştır.
- Tokat il merkezinde, 2 adet araç satın alınıp gerekli düzenlemeler yapılarak özellikle engelli çocukların toplumsal etkinliklere katılımı kolaylaştırılmıştır.
- Samsun'un 19 Mayıs ilçesindeki hükümet konağına, engelli ve yaşlıların kullanımına yönelik asansör ve bina girişine rampa yapılmıştır. Ayrıca görme engellilerin kullanımına yönelik bina içine hissedilebilir yüzey döşenmiştir. Bu sayede ilçedeki engelli ve yaşlı vatandaşların kamu hizmetlerine ulaşımı kolaylaştırılmıştır.
- Çorum'un Uğurludağ ilçesindeki hükümet konağına ve sağlık ocağına engelli ve yaşlıların kullanımına yönelik asansör ve tuvaletler yapılmıştır. Bu sayede, ilçedeki engelli, hasta, hamile ve yaşlı vatandaşların kamu hizmetlerine ulaşımı kolaylaştırılmıştır.
- Çorum'un Sungurlu ilçesindeki hükümet konağına ve 8 okul binasına engellilerin kullanımına yönelik asansör ve bina girişlerine rampalar yapılmıştır. Bu sayede engelli vatandaş ve öğrencilerin hayatlarının kolaylaştırılmasına katkı sağlanmıştır.
- Amasya Merkez, Suluova ve Merzifon ilçelerinde toplamda 14 okulda; engelli asansörü, engellilerin kullanımına uygun tuvalet ve rampa yapılarak engelli öğrencilerin daha rahat eğitim almaları sağlanmıştır.
- Tokat'ın Turhal ilçesindeki belediye hizmet binasına ve kültür merkezi binasına birer adet engelli asansörü yapılarak engelli, hasta, hamile veya yaşlı vatandaşların belediye hizmetlerine ve sosyal faaliyetlere erişebilmeleri kolaylaşmıştır.
- Amasya Merkez, Göynücek, Gümüşhacıköy, Hamamözü, Merzifon, Suluova ve Taşova ilçe halk kütüphanelerine engellilerin kullanımına yönelik özel bilgisayarlar ve gerekli ekipmanları, dinleme kulaklıkları, ekran büyüme ve okuyucu programları, Braille yazıcısı, kabini, çeviri programları ve özel kâğıtları alınarak engelli vatandaşların kütüphanelerden faydalanabilmeleri sağlanmıştır.
- Tokat'ın Turhal ilçesinde engellilerin kullanımına yönelik 1.000 m² sosyal tesis alanı (internet odası, okuma odası, masa tenisi, kafeterya bölümü vb.) ve sosyal tesisin hemen bitişiğinde engelli oyun gruplarını da içerir 11.215 m² engelsiz yaşam parkı oluşturulmuştur. Bu sayede ilçede engelli vatandaşlara yönelik etkin sosyal faaliyetler yapılabilir.
- Samsun'un İlkadım ilçesindeki hükümet konağına, engelli ve yaşlıların kullanımına yönelik asansör yapılmış ve bina içine hissedilebilir yüzey döşenmiştir. Bu sayede, ilçedeki engelli, hasta, hamile ve yaşlı vatandaşların kamu hizmetlerine ulaşımı kolaylaştırılmıştır.
- Samsun merkezde bulunan Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğüne ait 2 adet kamu binasına ve 1 adet misafirhaneye engellilerin kullanımına yönelik 3 adet asansör, tuvaletler, bina içine hissedilebilir yüzeyler ve bina dışına rampalar yapılmıştır. Bu

sayede kurumun engelli, hasta, hamile ve yaşlı vatandaşlara verdiği hizmet kalitesi artırılmıştır.

- Amasya'nın Suluova ilçesindeki hükümet konağına, engelli ve yaşlıların kullanımına yönelik asansör yapılmıştır. Bu sayede, ilçedeki engelli, hasta, hamile ve yaşlı vatandaşların kamu hizmetlerine ulaşımı kolaylaştırılmıştır.
- Samsun merkezde bulunan İl Sağlık Müdürlüğü hizmet binasına tadilat yapılmış, engellilerin kullanımına yönelik 1 adet asansör, tuvalet yapılmış ve hissedilebilir yüzeyler döşenmiştir. Bu sayede kurumun engelli, hasta, hamile ve yaşlı vatandaşlara verdiği hizmet kalitesi artırılmıştır.
- Samsun'un Canik ilçesinde 2 okula engelli asansörleri, tuvaletler ve rampalar yapılarak, engelli öğrencilerin eğitim almaları kolaylaştırılmıştır.

Program sonucunda ortaya çıkan somut çıktılar en genel haliyle özetlenirse;

- ✓ 15.709 m² alan engellilere yönelik park alanı olarak düzenlenmiş,
- ✓ 24 adet okul engelli öğrencilerin kullanımına uygun hale getirilmiş,
- ✓ 8 adet kütüphane görme engellilerin kullanımına elverişli hale getirilmiş,
- ✓ 3 adet araç gerekli düzenlemeler yapılarak engellilerin ulaşımını sağlamak üzere hizmete girmiş,
- ✓ 72.148 metre şehir içi kaldırım, ortopedik ve görme engellilerin kullanımına yönelik olarak yeniden düzenlenmiş,
- ✓ 1 adet şehir içi trafik sinyalizasyon sistemi engellilerin kullanımına uygun hale getirilmiş,
- ✓ 4 adet zihinsel ve fiziksel engellilere yönelik sosyal faaliyetlerin yürütülebileceği atölye kurulmuş,
- ✓ 3 adet engelli bireylerin istihdam edilebilirliklerini artırmak amaçlı kariyer ve mesleki eğitim merkezi kurulmuş,
- ✓ 3 adet meslek edindirme ve üretim atölyesi oluşturulmuş,
- ✓ 2 adet dezavantajlı gruplar ve ailelerine yönelik toplum destek merkezi oluşturulmuş,
- ✓ 1 adet kadın çalışmaları ve eğitim merkezi oluşturulmuş,
- ✓ 15 adet kamu binası ortopedik engelliler tarafından rahatça kullanılabilir hale gelmiş,
- ✓ 13 adet kamu binası görme engellilerin kullanımına elverişli hale getirilmiş,
- ✓ 24 adet kamu binasının wc'leri ortopedik engellilerin kullanımına elverişli hale getirilmiş,
- ✓ 23 kamu binasının girişine rampa yapılarak engellilerin kamu binalarına ulaşımı kolaylaştırılmıştır.
- ✓ 2 adet engelli derneklerin faaliyet göstereceği engelli hizmet merkezi ve yaşam parkı oluşturulmuştur.
- ✓ 1 adet tiyatro salonu işitme engelliler tarafından kullanılabilir hale getirilmiştir.

- ✓ Aynı alanda 4 adet tescilli tarihi konak restore edilerek engellilere ve dezavantajlı gruplara hizmet vermek üzere kampüs haline getirilmiştir.

20 adet performans göstergesinin %70'inde (14 gösterge) %100 veya üzerinde, %95'inde (19 adet) %80'nin üzerinde bir tamamlanma oranı görülmektedir.

5. Programın Sonuçları

5.1. Bütçe Gerçekleşmeleri

2013 KÖA				
Başlangıç Tarihi	21.05.2013	Bitiş Tarihi	21.05.2015	
İMZALANAN SÖZLEŞMELER				
İlk Sözleşmenin İmza Tarihi		21.05.2013		
Son Nihai Ödeme Tarihi:		28.01.2016		
Sözleşme İmzalanan Proje Sayısı		24		
Başarıyla Tamamlanan Proje Sayısı		23		
Sözleşmelerin Uygulanma Yüzdesi		%96		
PROGRAM BÜTÇESİ (TL)				
Teklif Çağrısı Öncesi Bütçe		6 Milyon TL		
Sözleşmeye Bağlanan Destek Tutarı (a)		5,67 Milyon TL		
Toplam Eş finansman Tutarı (b)		4,70 Milyon TL		
	Başlangıç	Bitiş	Toplam Gerçekleşen	Gerçekleşme Yüzdesi (x100)
Ajans Katkısı	5,67 Milyon TL	4,48 Milyon TL ¹	4,48 Milyon TL ²	79,01
Eş finansman	4,70 Milyon TL ³	4,00 Milyon TL ⁴	4,00 Milyon TL ⁵	85,25

Tablo 2. Bütçe gerçekleştirmeleri

2013 KÖA kapsamında sözleşme imzalanan 24 projenin 23'ü yararlanıcılar tarafından başarılı şekilde uygulanarak tamamlanmıştır. 1 proje ise faydalanıcı kurum tarafından gelen talep üzerine Yönetim Kurulu kararı ile feshedilmiştir.

Program kapsamında başarılı şekilde uygulanan 23 projeye Ajans tarafından toplam 4.481.756,94 TL (Gerçekleşme oranı: % 79,01) mali destek aktarılmıştır. Ajansın mali desteğine

¹ 4.481.756,94 TL

² 4.481.756,94 TL

³ 4.698.117,61 TL

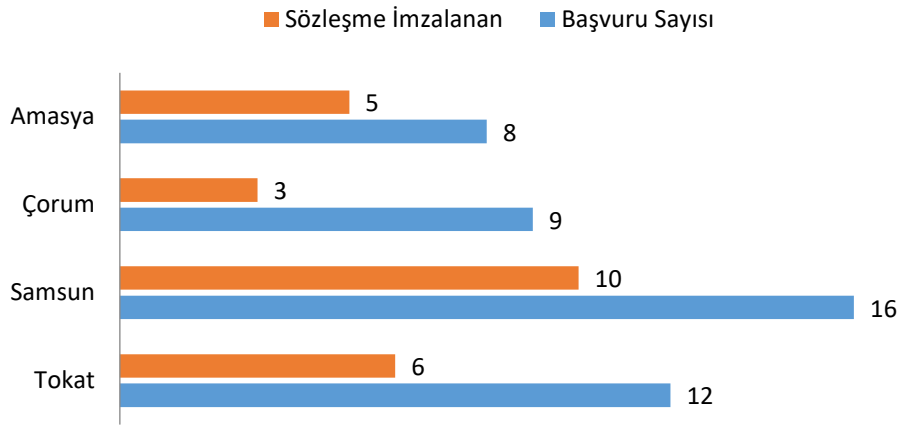
⁴ 4.005.114,11 TL

⁵ 4.005.114,11 TL

karşılık olarak yararlanıcılar tarafından 4.005.114,11 TL (Gerçekleşme oranı: %85,25) eş finansman harcanmış olup toplam program bütçesi 8.486.871,05 TL olarak gerçekleşmiştir. Programın tamamlanması neticesinde, mali destek programı kapsamında sözleşmeye bağlanan 5.670.153,57 TL mali destekten 1.188.396,63 TL kullanılamamıştır (Artan kaynak oranı: %20,99). Bu miktar; uygulanan projelerde satın almalar sonucundaki mali gerçekleştirmelerin başlangıç bütçesinde yer alan miktarlardan düşük olması ve feshedilen proje bütçesinin kullanılmaması nedenleriyle ortaya çıkmıştır.

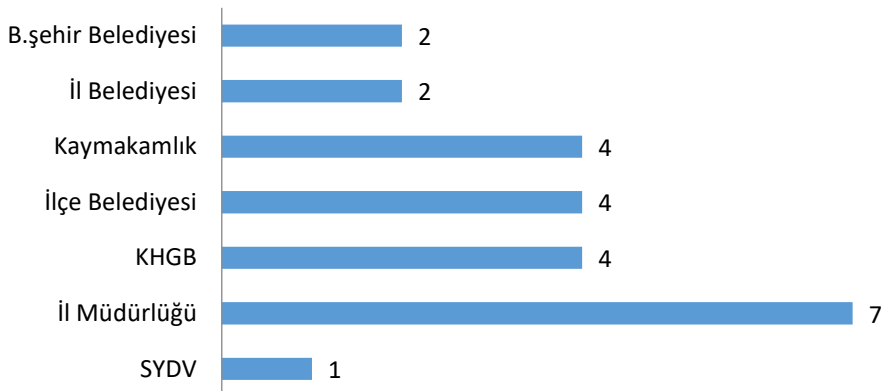
5.2. Proje Başvuruları, Sözleşme İmzalanan ve Tamamlanan Projelere İlişkin İstatistikî Bilgiler

Program kapsamında 45 proje başvurusu alınmış ve değerlendirme süreci neticesinde mali destek almaya hak kazanan 24 (Amasya'dan 5, Çorum'dan 3, Samsun'dan 10 ve Tokat'tan 6) yararlanıcı ile sözleşme imzalanmıştır.

Grafik 1. Başvuru yapan ve destek almaya hak kazanan projelerin illere göre dağılımı

Destek sözleşmesi imzalanan projelerin yararlanıcı kurumlara (24 proje) göre dağılımına bakıldığında İl Müdürlükleri yaklaşık %29 (7 proje) ile birinci sıradadır. İl müdürlüklerini kaymakamlıklar, ilçe belediyeleri ve köylere hizmet götürme birlikleri (KHGB) %17'lik (4'er proje) pay ile takip etmektedir.

Grafik 2. İdari yapılarına göre sözleşme imzalanan yararlanıcıların sayısal dağılımı

6. Programın Değerlendirilmesi

6.1. Değerlendirmede Kullanılan Yöntem

Değerlendirme çalışması Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından belirlenen Kalkınma Ajanslarınca Uygulanan Mali Desteklerin Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esasların 7. Maddesinde belirtilen kriterlere göre yapılandırılmıştır. Kriterler ve kısa açıklamaları aşağıda verilmiştir:

İlgililik: Bu kriter ile desteklerin amaç ve önceliklerinin, bölgesel düzeydeki ihtiyaç ve önceliklerle ne kadar uyumlu ve tutarlı olduğu değerlendirilir. Bu kapsamda, desteklerin bölge planları ve üst ölçekli plan ve politika belgeleri ile uyumu dikkate alınarak destek tasarımı ve kaynaklı hatalar tespit edilir ve raporlaştırılır.

Etkinlik: Bu kriter ile uygulanan desteklerde elde edilen çıktı ve sonuçların kullanılan kaynaklarla (girdiler) ne derece orantılı olduğu, destek bütçesiyle daha fazlasının elde edilip edilemeyeceği değerlendirilir.

Etkililik: Etkililik kriteri kapsamında, elde edilen çıktı ve sonuçlar ile desteklerin temel amaç ve önceliklerinin karşılaştırması yapılır. Temel olarak bu kriter ile amaç ve önceliklere ulaşmak için doğru projelerin desteklenip desteklenmediği belirlenir.

Etki: Etki kriteri ile desteklerin uygulamasının tamamlanmasını müteakip olumlu ya da olumsuz, beklenen veya beklenmeyen, doğrudan ya da dolaylı şekilde ortaya çıkan sosyal, ekonomik ve çevresel değişikliklerin ölçülmesi amaçlanmaktadır.

Sürdürülebilirlik: Sürdürülebilirlik, proje çıktı ve sonuçlarının destek tamamlandıktan sonra da devam ettirilebilme durumunu ifade eder. Bu kapsamda, finansal, çevresel, sosyo-kültürel etkenler ile risklerin mevcudiyeti ve destek uygulamalarını etkileme düzeyi dikkate alınır.

Bu kriterler çerçevesinde çalışmada aşağıdaki birincil ve ikincil veri kaynaklarından faydalanılmıştır:

- Yararlanıcılar tarafından yanıtlanan anket soruları
- Yararlanıcılara yapılan yerinde ziyaretlerde gerçekleştirilen mülakatlar
- Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS)
- Proje Uygulama Dosyaları
- Program Başvuru Rehberi ve Hazırlık Dosyaları
- Program Kapanış Raporu

Çalışma kapsamında ilk olarak değerlendirme kriterleri çerçevesinde yararlanıcılara yönelik bir anket formu tasarlanmıştır. Anket formu İzleme ve Değerlendirme Birimi uzmanları tarafından diğer birimlerden görüş alınarak hazırlanmıştır. Daha sonra anketler resmi yazı ve e-posta

yoluyla yararlanıcılara gönderilmiş, telefon görüşmeleri ile anketlerin ulaştığının teyidi alınmıştır.

Anketleri doldurmak üzere yararlanıcılara yeterli süre verildikten sonra izleme ve Değerlendirme Birimi (İDB) uzmanları yararlanıcıları yerinde ziyaret etmiştir. Bu ziyaretlerde projeler hakkında proje dosyalarından ve anket formundan elde edilemeyen bilgi ve tecrübeleri not etmek ve anketler doldurulurken olası yanlış anlaşılmalrı düzeltmek amaçlanmıştır.

Uygulanan projeler ile ilgili uygulama detayları ve gerçekleşme bilgileri KAYS, proje uygulama dosyaları ve proje kapanış raporundan alınmıştır. Program tasarımı ve tasarım ile ilgili ön hazırlıklarla ilgili bilgiler Program Başvuru Rehberi ve Program Yönetim Birimi arşivindeki hazırlık dosyalarından alınmıştır. Raporun devam eden bölümlerde bu veri kaynaklarından faydalanılarak varılan değerlendirme sonuçları ve bu sonuçlara göre program tasarımına yönelik iyileştirme önerileri sunulmaktadır.

6.2. Amaç ve Öncelikler Kapsamında Hedeflere Ulaşılma Düzeyi

Programın amacı hedef grupların (engelliler, kadınlar, yaşlılar ve suça bulaşmış ya da suç riski altındaki çocuklar ya da gençler) kentsel ve kırsal alanlarda yararlandıkları mevcut sosyo-kültürel altyapının geliştirilmesi olarak belirlenmiştir. Ancak bu amaca ilişkin herhangi bir program performans göstergesi belirlenmemiştir. Dolayısıyla yukarıda belirtilen genel amaca ilişkin hedefe ulaşılma düzeyini program performans göstergeleri ile belirlemek mümkün görünmemektedir.

Ancak program performans göstergelerinin belirlenmemesinde etkili bazı faktörleri unutmamak gerekir. Destek programının tasarlandığı dönemde program sonrası değerlendirme ve etki analizinin nasıl yapılacağı konusunda usul ve esasların belli olmaması, yine o tarihlerde Ajansların koordinasyonundan sorumlu Kalkınma Bakanlığının rehber taslaklarında zorunlu ya da isteğe bağlı olarak program performans göstergeleri konulmasını talep etmemesi bu hususta etkilidir.

Projelerde genel amaç doğrultusunda oldukça geniş bir havuzdan seçilmiş proje performans göstergeleri bulunmaktadır. Ayrıca yararlanıcı anketlerinde genel amaca ulaşılp ulaşılmadığına ilişkin dolaylı sorular da bulunmaktadır. Bu iki araçla hedeflere ulaşılma düzeyi ile ilgili sınırlı da olsa sonuçlar çıkarabilmek mümkündür.

6.3. Değerlendirme Kriterleri Kapsamında Programın İncelenmesi

6.3.1.İlgililik

İlgililik kriteri kapsamında tasarlanan programın bölge planı ve üst ölçekli plan ve politika belgeleri ile uyumu ve tutarlılığı ile hedef grupların ihtiyaçları ile uyumu değerlendirilmektedir.

Hazırlık aşamasında Program Yönetim Birimi (PYB) ve Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi (PPKB) detaylı bir masa başı çalışması yapmıştır. Bu çalışma kapsamında dezavantajlı gruplarla alakalı ulusal mevzuat, Avrupa Birliği (AB) ilerleme raporlarında ilgili müzakere başlıkları, ilgili bakanlıkların faaliyet raporları ve ilgili Birleşmiş Milletler sözleşme ve belgeleri incelenmiştir. Ajans içinde tüm birimlerden görüş alınmıştır. Tüm bu çalışmalardan sonra rehber taslağı hazırlanmış ve o tarihte Ajansların koordinasyonunu sağlayan Kalkınma Bakanlığına gönderilmiştir. Daha sonra Kalkınma Bakanlığının görüşlerine göre rehber son hali verilmiştir.

Kalkınma Bakanlığı, teklif çağrılarını değerlendirmek için kullandığı “Kalkınma Ajansları Teklif Çağrıları Değerlendirme Rehberi” belgesinin “Genel değerlendirme” bölümünün “1.Plan ve Programlara Uygunluk” başlığı altında teklif çağrısı taslağının ulusal plan ve stratejiler, bölge planı ve varsa programları ve Çalışma Programında belirtilen önceliklerle uyumlu olup olmadığını değerlendirmiş ve teklif çağrısının bu üç belgeyle de uyumlu olduğunu teyit etmiştir.

Program hedef gruplara göre önceliklere ayrıldığından, önceliklerin bölge planları ve üst ölçekli plan ve politika belgeleri ile uyumu öncelik bazında incelenmiştir.

6.3.1.1. Öncelik 1. Engellilerin toplumun bir parçası olması ve özellikle kamu hizmetlerine erişiminin kolaylaştırılması için altyapı yatırımları

Birinci önceliğin amacı engellilerin kentsel ve kırsal alanda yararlandıkları mevcut altyapının geliştirilmesi olarak belirlenmiştir. Program rehberinde birinci öncelik ve amacıyla ilgili BMEHS, 5378 Sayılı Engelliler Hakkında Kanun, YHGP ve 9. Kalkınma Planına detaya inilmeden atıf yapılmıştır.

Önceliğin amacı Türkiye’nin 2009 yılından beri taraf olduğu BMEHS ile uyumludur. İlgili sözleşmenin “Erişilebilirlik” başlıklı 9. Maddesi şu şekildedir: *“Taraf Devletler engellilerin bağımsız yaşayabilmelerini ve yaşamın tüm alanlarına etkin katılımını sağlamak ve engellilerin diğer bireylerle eşit koşullarda fiziki çevreye, ulaşım, bilgi ve iletişim teknolojileri ve sistemleri dahil olacak şekilde bilgi ve iletişim olanaklarına, hem kırsal hem de kentsel alanlarda halka açık diğer tesislere ve hizmetlere erişimini sağlamak için uygun tedbirleri alacaklardır.”*

Önceliğin amacı 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun ile de uyumludur. Kanunun genel gerekçesinde engellilerin toplumsal yaşama tam eşit katılımının sağlanması ve güçlendirilmesi, özellikle temel hak ve hizmetlerden yararlanmalarında fırsat eşitliği yaratılması hususları vurgulanmıştır.

Kanun gerekçesinde yapılan vurgular 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunun “Genel Esaslar” başlıklı 4. Maddesinin c ve d fıkralarında yer almıştır:

“Madde 4.c) Bu Kanun kapsamında bulunan hizmetlerin yerine getirilmesinde engellilerin tüm hak ve hizmetlerden yararlanması için fırsat eşitliğinin sağlanması esastır.”

“Madde 4.d) Bu Kanun kapsamında bulunan hizmetlerin yerine getirilmesinde Engellilerin bağımsız yaşayabilmeleri ve topluma tam ve etkin katılımları için erişilebilirliğin sağlanması esastır.”

9. Kalkınma Planının “7.Temel Amaçlar: Gelişme Eksenı” başlığının altında yer alan “7.3.3.Gelir Dağılımının İyileştirilmesi, Sosyal İçerme ve Yoksullukla Mücadele” alt başlığında 626. Paragraf şu şekildedir:

“626. Özörlölerin ekonomik ve sosyal hayata katılımlarının artırılmasına yönelik, sosyal ve fiziki çevre şartları iyileştirilecek, özel eğitim imkânları ve çalışma ortamının özel olarak düzenlediğı korumalı işyerleri geliştirilecektir.”

Önceliğın amacı kalkınma planının gelişme ekseninde tanımlanan faaliyet ile yüksek düzeyde uyumludur.

YHGP Ana Planının “Stratejik Amaç 2: İnsan Kaynakları ve Toplumsal Yapının Geliştirilmesi” ana başlığı altında alınması öngörölen “Tedbir 2.3.4. Yaşlıların ve Engellilerin Kentin Toplumsal Yaşamının Bir Parçası Olmasının Sağlanması” başlığı altında “Kentlerin teknik ve sosyal altyapısının, özellikle kent merkezlerinde, engellilere uygun hale getirilmesi, özel düzenlemelerin yapılması” adında bir proje yapılması planlanmıştır. Önceliğın amacı tedbir başlığı altındaki ifadeler ve proje konusu ile yüksek düzeyde uyumludur.

6.3.1.2 Öncelik 2. Kadın, yaşlı, suçla bulaşmış ya da suç riski altındaki çocuklar ve gençlere yönelik sosyal içerme/entegrasyon ve/veya istihdam olanaklarının artırılmasına yönelik altyapı yatırımları

Program rehberinde ikinci öncelikle ilgili 9. Kalkınma Planı ve YHGP’te detay verilmeden atıf yapılmıştır. Kalkınma planına yapılan atıf hatalı bir şekilde kalkınma planının gelişme eksenı kısmına değil plan öncesi dönemde Türkiye’de Ekonomik ve Sosyal Gelişmeler kısmına yapılmıştır. Bu bölüm plan kapsamında alınması gereken tedbirlerle değil plan hazırlama aşamasındaki mevcut durumla ilişkilidir.

9.Kalkınma Planının “7.Temel Amaçlar: Gelişme Eksenı” başlığının altında yer alan “7.2.1.İşgücü Piyasasının Geliştirilmesi ve “7.3.3.Gelir Dağılımının İyileştirilmesi, Sosyal İçerme ve Yoksullukla Mücadele” alt başlıklarında 568 ve 616 numaralı paragraflar şu şekildedir:

“568. İşgücü piyasasında zorluklarla karşılaşan kadınlar, gençler, uzun süreli işsizler, özörlöler ve eski hükümlöler için fırsat eşitliğı sağlanacaktır. Kadınların işgücüne ve istihdama katılımlarının artırılması amacıyla çocuk ve diğer bakım hizmetlerine erişimleri kolaylaştırılacaktır. Gençlerin işgücü piyasasında deneyim kazanmalarını sağlayıcı programlar geliştirilecektir.”

“616. Yoksulluk ve gelir dağılımındaki dengesizlik, sürdürülebilir büyüme ve istihdam, eğitim, sağlık ve çalışma hayatı politikalarıyla kalıcı bir şekilde azaltılacaktır. Yoksulluk ve sosyal dışlanma riski taşıyan birey ve grupların ekonomik ve sosyal hayatta yer almaları sağlanacak ve yaşam kaliteleri yükseltilecektir.”

Dolayısıyla program rehberinde doğru maddelere atıf yapılmamış olmasına rağmen ikinci öncelik 9. Kalkınma Planının gelişme ekseninde tanımlanan faaliyetlerle yüksek düzeyde uyumludur.

YHGP Ana Planının “Stratejik Amaç 2: İnsan Kaynakları ve Toplumsal Yapının Geliştirilmesi” ana başlığı altında alınması öngörülen “Tedbir 2.2.2 İstihdamın Artırılması ve İşsizlik Oranının Azaltılması” ve “2.3.1 Kadın- Erkek Eşitliğinde Gelişme Sağlanması ve Kadınlara Yönelik Kentsel Hizmetlerin Artırılması” tedbirleri altında listelenen projeler ikinci öncelik ile yüksek düzeyde uyumludur.

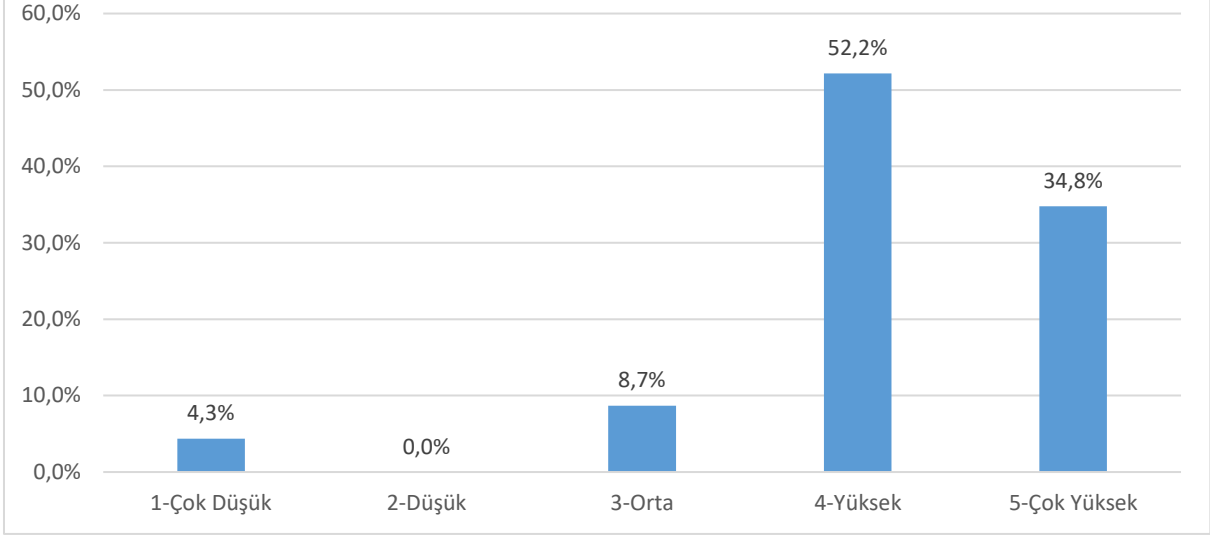
Programın her iki önceliği bölge planı ve üst ölçekli plan ve politika belgeleri ile yüksek derecede ilgilidir. Ancak iki önceliğin hedef grupları ile plan ve politika belgelerindeki dayanakları farklıdır. İlk öncelik dezavantajlı gruplar içerisinde sadece engellileri içerirken, ikinci öncelik geriye kalan dezavantajlı grupları (kadınlar, yaşlılar, suça bulaşmış veya bulaşma riski altındaki çocuk ve gençleri) içermektedir. İki önceliğin altyapı yatırımlarına ilişkin olmak dışında ortak noktası bulunmamaktadır.

Ajans bu programla eş zamanlı olarak 2013 Yılı Dezavantajlı Gruplara Yönelik Sosyal İçerme (2013 SOSYAL) Mali Destek Programına çıkmıştır. Bu programın hedef grupları ve üst ölçekli plan ve politika belgelerindeki dayanakları ikinci öncelikte neredeyse tamamen örtüşmektedir. Bu yüzden ikinci önceliğin 2013 SOSYAL MDP’nin içinde bir öncelik olarak yer almış olması veya ikinci önceliğin ayrı bir mali destek programı olarak tasarlanmasının daha uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Program kapsamında desteklenmesi teklif edilen projelerle ilgili süreçler izlendiğinde ikinci öncelik için ayrılan paranın neredeyse yarısının kaynağın atıl olmasını engellemek için birinci önceliğe aktarıldığı görülmüştür. Ayrıca ikinci öncelik için desteklenmesi teklif edilen 3 projeden birinin uygulama sürecinde feshedildiği görülmüştür. Bu husus göz önüne alındığında ikinci önceliğin mali destek programı kapsamında desteklenmesi gerekliliğinin oldukça zayıf olduğu şeklinde bir değerlendirme de yapılabilir.

Mali destek programının hedef grupların ihtiyaçlarını ne düzeyde karşıladığı sorusuna çok yüksek ve yüksek cevabını veren yararlanıcıların oranı %87’dir. Yararlanıcıların %8,7’si bu düzeyi orta, %4,3’ü ise çok düşük olarak değerlendirmiştir. Buna göre program tasarımının hedef grupların ihtiyaçları ile uyumlu olduğu söylenebilir.

Grafik 3. Mali destek programı hedef grupların ihtiyaçlarını ne düzeyde karşılamaktadır?

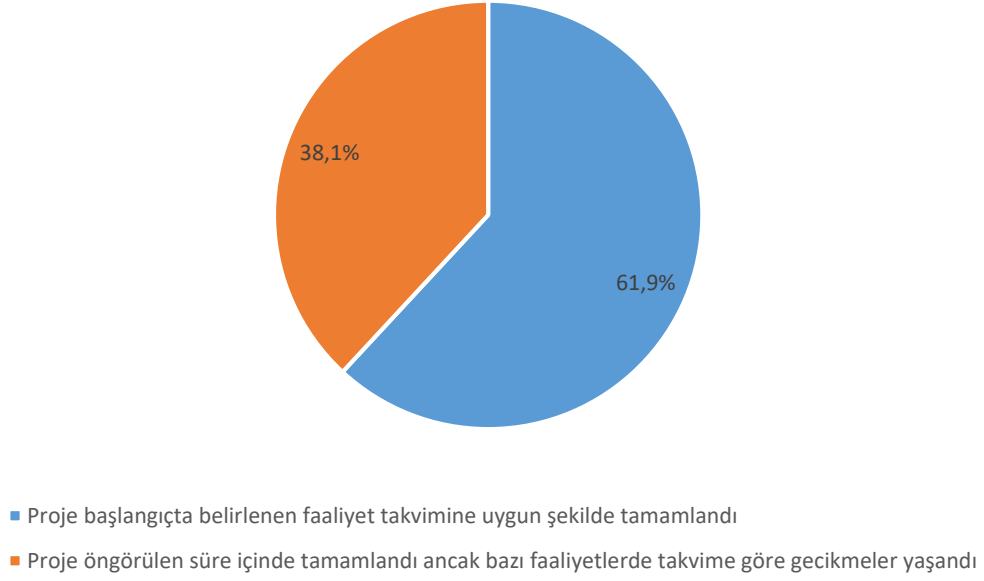

6.3.2.Etkinlik

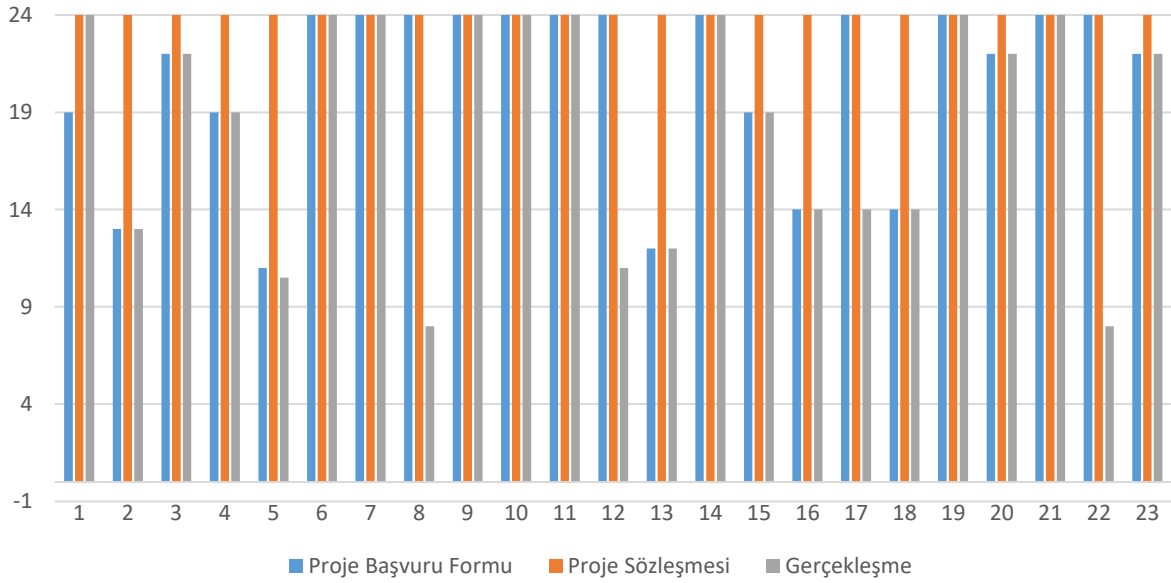
Etkinlik kriteri kapsamında elde edilen çıktı ve sonuçların girdilerle ne derece orantılı olduğu değerlendirilmiştir. Bu kapsamda sunulan kaynağın etkin kullanımı ve proje zaman yönetimi etkinliği üzerine değerlendirme yapılmıştır. Değerlendirme yapılırken yararlanıcı anket soruları, proje başvuru formları, proje uygulama dosyaları, proje süresince sunulan bildirim mektupları ve zeyilnameler, proje nihai raporlarından faydalanılmıştır. Yararlanıcılara yapılan anketlerde etkinlik ile ilgili bulgular şu şekildedir:

Projeler zaman yönetimi açısından incelendiğinde, % 61,9'unun başlangıçta belirlenen faaliyet takvimine uygun bir şekilde tamamlandığı, % 38,1'inde ise bazı faaliyetlerde takvime göre gecikmeler yaşansa da projenin öngörülen süre içinde tamamlandığı görülmektedir. Bu anket sorusu yanında KAYS'ta bulunan sözleşme ve uygulama verileri de incelenmiştir. Bütün projelerin uygulama süreleri Ajans tarafından sözleşme aşamasında 24 ay olarak revize edilmiş olup, 14 projenin belirlenen bu süre öncesinde tamamlandığı görülmüştür.

Grafik 4. Projelerin zaman yönetimi

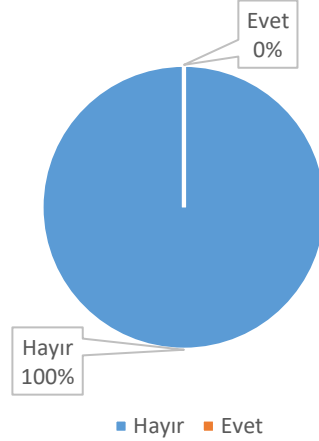
Grafik 5. Proje Süreleri

Yararlanıcıların tamamı projelerinde gerçekleştiremedikleri faaliyet bulunmadığını beyan etmiştir. Ancak Ajans uzmanları tarafından bu değerlendirmenin projenin özel amacına hizmet eden yapım işleri ve mal alımları için geçerli olduğu düşünülmektedir. Bazı projelerde tanıtım vb. destekleyici nitelikte faaliyetlerin gerçekleştirilemediği görülmüştür. Küçük ölçekli altyapı projelerinde tanıtım faaliyetleri genellikle yapım işleri sonrası dönem için planlanmakta ancak

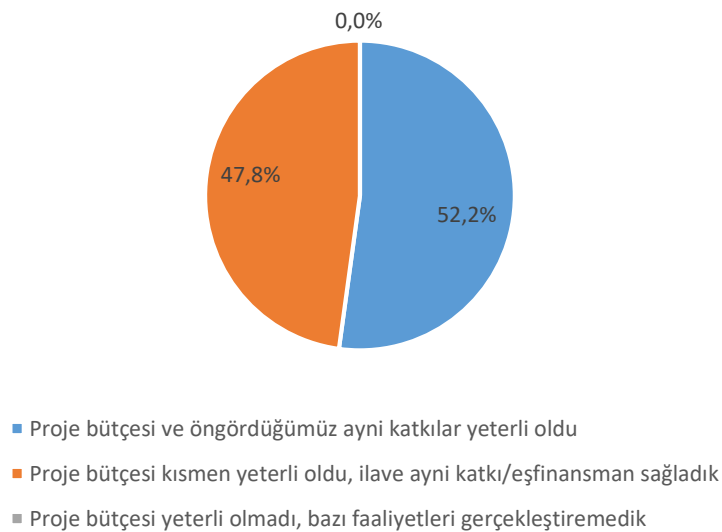
bazı durumlarda nihai ödemenin ivedi şekilde yapılabilmesi için proje süresi kısaltılarak nihai rapor aşamasına geçilmektedir. Bu sebeple bu tür destekleyici faaliyetler proje sonrası döneme ertelenebilmektedir.

Grafik 6. Projenizde gerçekleştiremediğiniz faaliyetler bulunuyor mu?

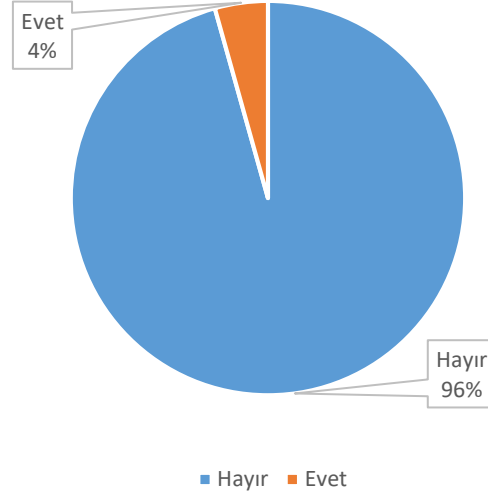

Projelerin %52,2'sinde (12 proje) sözleşme bütçesi ve öngörülen ayni katkılar proje faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için yeterli olurken, %47,8'sinde (11 proje) ise proje bütçesi kısmen yeterli olmuş ve yararlanıcı ayni katkı veya eş-finansman sağlamak zorunda kalmışlardır. Bütçe yetersizliği nedeniyle gerçekleştirilemeyen faaliyet bulunmadığı beyan edilmiştir. Sonuç olarak projelerin uygulama döneminde yararlanıcılar mali açıdan gerekli sahiplenmeyi göstermişlerdir.

Grafik 7. Proje bütçe yönetimi

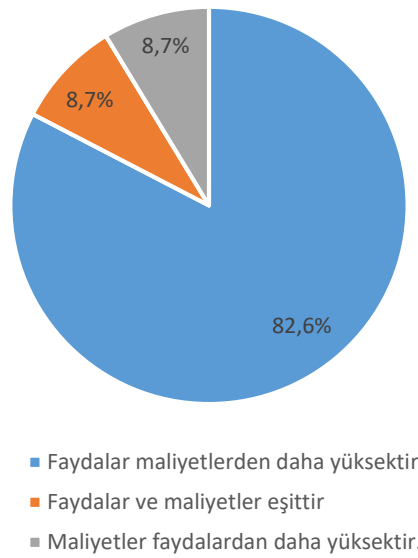

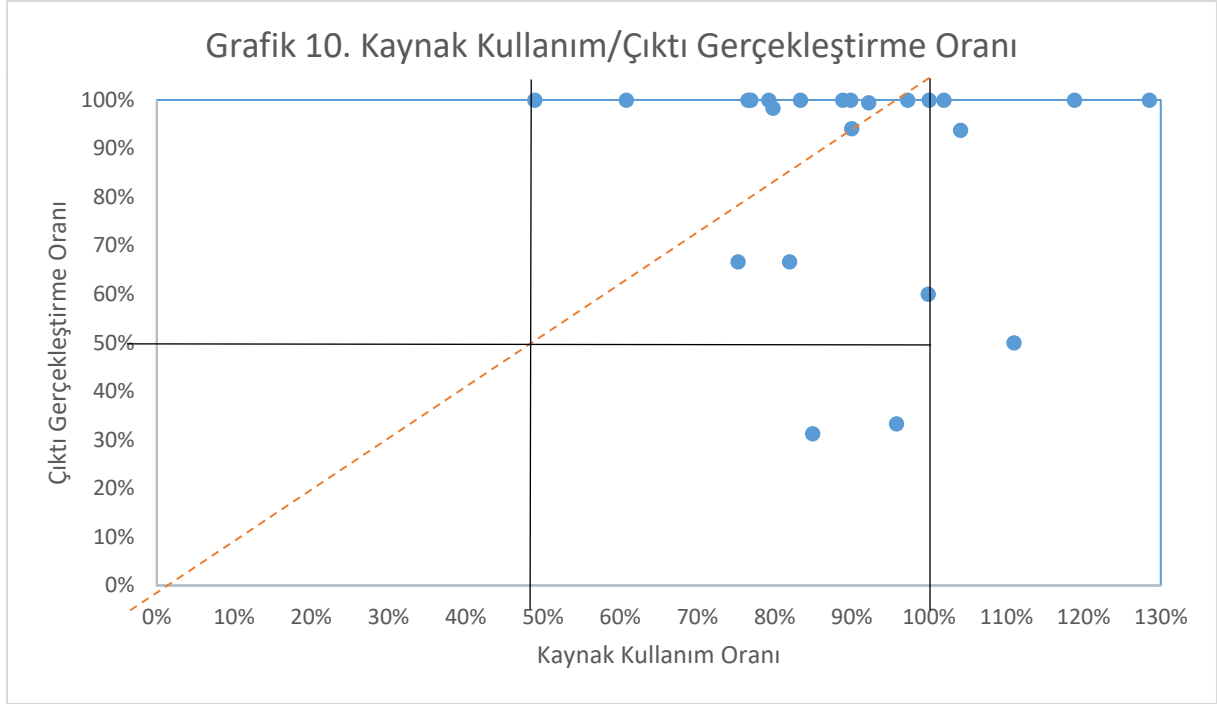
Grafik 8. Projenizde elde edilen çıktıları daha düşük bir maliyetle elde edebilir miydiniz?

Yararlanıcıların %96'sı (22 proje) elde edilen çıktıların daha düşük bir maliyetle elde edilemeyeceğini düşünmektedir. Diğer taraftan yararlanıcılardan projelerinin faydaları ve maliyetlerini karşılaştırmaları istendiğinde %82,6'sı (19 proje) faydaların maliyetlerden fazla olduğunu, %8,7'si (2 proje) faydalar ve maliyetlerin eşit olduğunu, %8,7'si (2 proje) ise maliyetlerin faydalardan yüksek olduğunu belirtmiştir.

Grafik 9. Projenin faydaları ile maliyetlerini karşılaştırdığınızda aşağıdakilerden hangisinin doğru olduğunu düşünüyorsunuz?

Projelerin nihai raporlarından alınan bütçe ve performans göstergesi gerçekleştirmeleri ile yapılan analizlerde, projelerin %43'ünün (10 proje) nispi düşük kaynak kullanımı ve yüksek çıktı gerçekleştirme oranına sahip olduğu görülmektedir. Çıktı gerçekleştirilmesinin kaynak kullanımından fazla olduğu projelerin oranı ise %56,5'tir (13 proje). Bu veriler ışığında projelerde maliyet etkinliğinin sağlandığı değerlendirilmektedir.

6.3.3.Etkililik

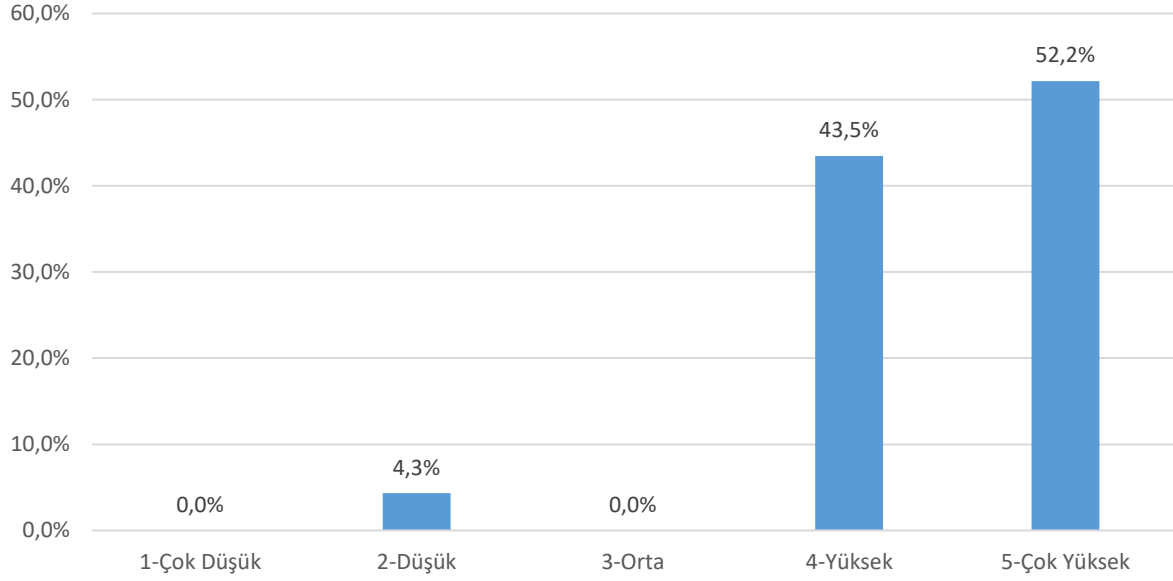
Etkililik kriterinde elde edilen çıktı ve sonuçlar ile desteklerin temel amaç ve önceliklerinin karşılaştırması yapılmıştır. Bu değerlendirme çalışmasında karşıt durum etki analizi yöntemi kullanılmadığından ve programın genel anlamda ölçülebilir performans göstergeleri bulunmadığından hedefe ulaşmak için doğru projelerin desteklenip desteklenmediğini değerlendirmek bu çalışmanın kapsamı dışında kalmaktadır.

Projenin özel amaçlarına (faaliyet hedeflerine) ne düzeyde ulaşıldığı sorusuna çok yüksek ve yüksek cevabını veren yararlanıcıların oranı %95,7'dir (22 proje). 1 yararlanıcı ise bu düzeyin düşük olduğunu düşünmektedir.

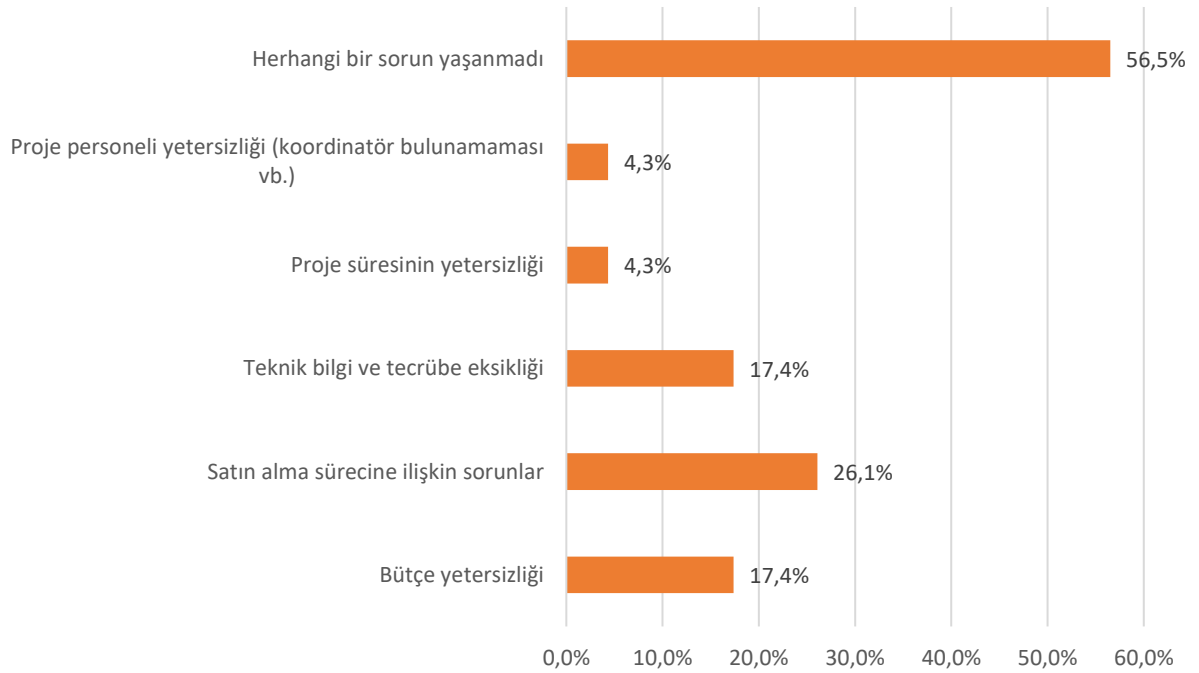
Proje uygulama sürecinde yaşanan sorunlar irdelendiğinde ise yararlanıcıların %56,5'lik kesimi (13 proje) herhangi bir sorun yaşanmadığını beyan etmiştir. %26,1 (6 proje) ile en çok yaşanan sorun olan satınalma sürecine ilişkin sorunlarını, bütçe yetersizliği (4 proje) ve teknik bilgi ve tecrübe yetersizliği (4 proje) takip etmektedir.

Grafik 11. Projenin özel amaçlarına (faaliyet hedeflerine) ne düzeyde ulaşıldı?

Grafik 12. Proje uygulama sürecinde yaşanan sorunlar

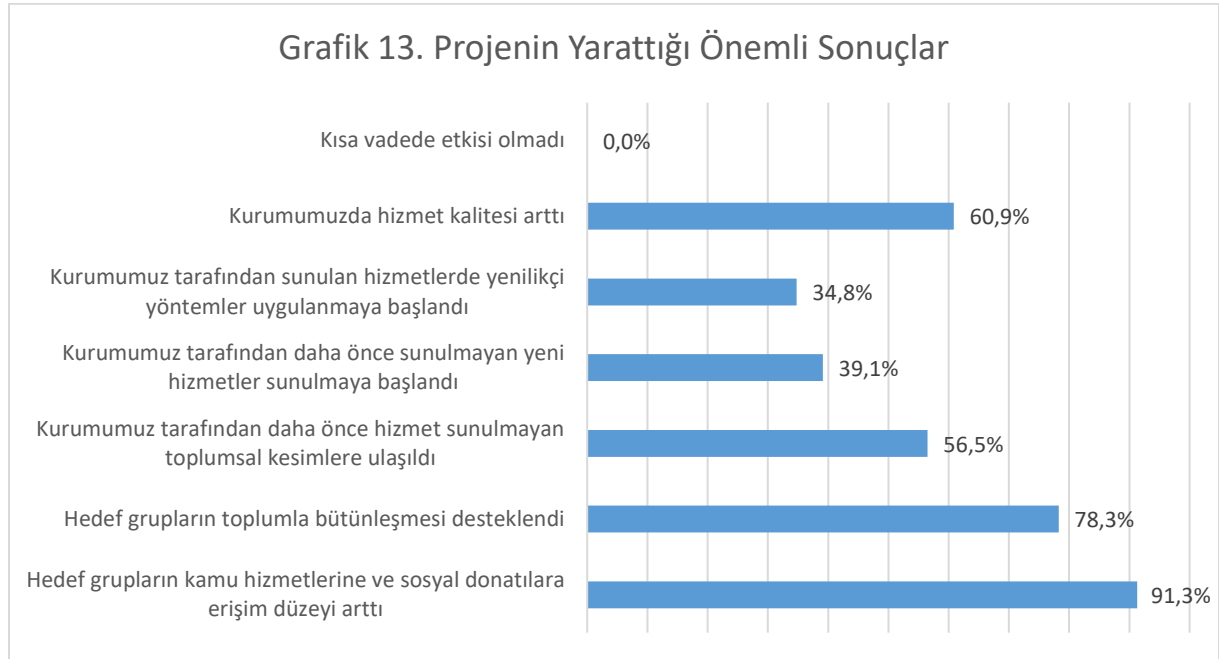
6.3.4.Etki

Etki kriteri ile desteklerin uygulamasının tamamlanmasını müteakip olumlu ya da olumsuz, beklenen veya beklenmeyen, doğrudan ya da dolaylı şekilde ortaya çıkan sosyal, ekonomik ve çevresel değişikliklerin ölçülmesi amaçlanmaktadır. Bu kısımda yararlanıcıların bakış açısı ve tecrübelerinden hareketle projelerin sonuç ve etkileri ile ilgili bilgi sahibi olunması amaçlanmıştır.

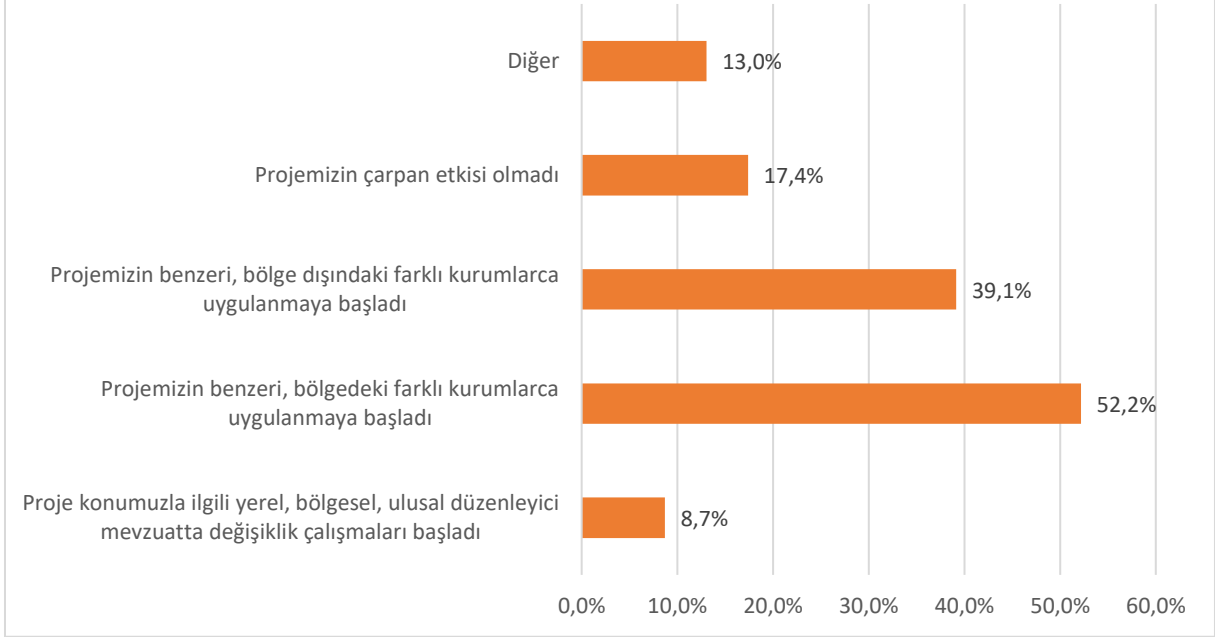
Projelerin yarattığı önemli sonuçlar, bir başka deyişle kısa vadede ortaya çıkan etkileri sorgulandığında yararlanıcıların %91,3'ü (21 proje) hedef grupların kamu hizmetlerine ve sosyal donatılara erişim düzeyinin arttığını belirtmiştir. Bunu sırasıyla hedef grupların toplumla bütünleşmesi (18 proje), kurumda hizmet kalitesinin artması (14 proje) ve daha önce hizmet sunulmayan toplumsal kesimlere ulaşılması (13 proje) takip etmektedir. Projenin kısa vadede etkisi olmadığını dile getiren yararlanıcı bulunmamaktadır.

Ortaya çıkan en önemli çarpan etkisi ise projelerin başka kurumlar tarafından tekrarlanması olarak görülmektedir. Yürütülen projenin benzerinin bölgedeki farklı kurumlarca uygulandığı belirten yararlanıcıların oranı %52,2 (12 proje) iken bölge dışındaki kurumlarca uygulandığı belirtenlerin oranı ise %39,1'dir (9 proje). Yararlanıcıların %17,4'ü projelerinin çarpan etkisi oluşturmadığını belirtmiştir.

Grafik 13. Projenin Yarattığı Önemli Sonuçlar

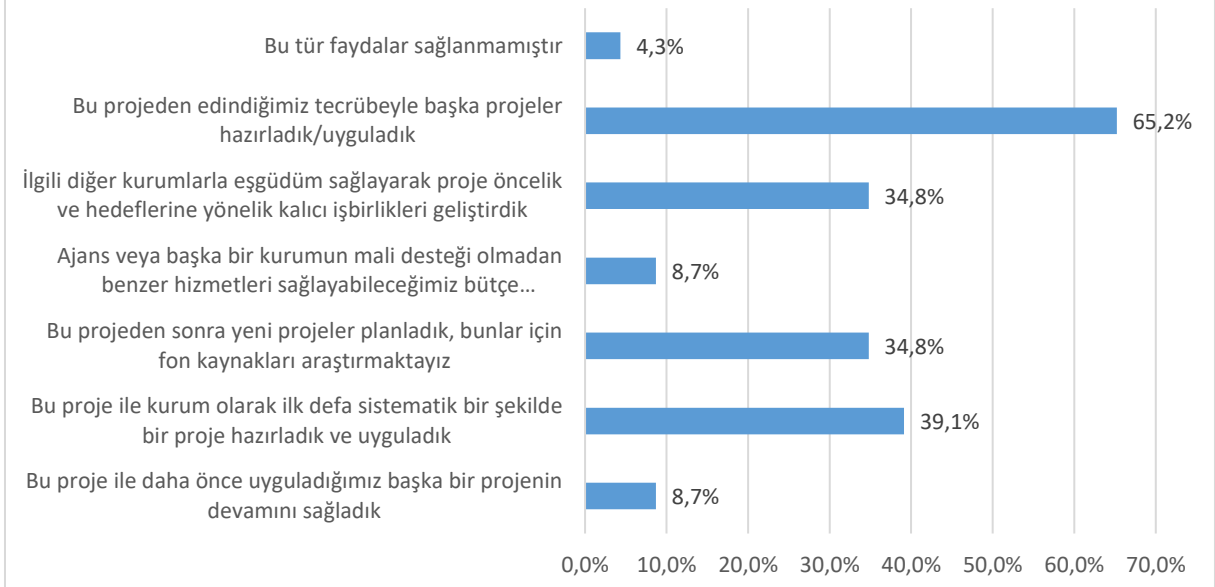

Grafik 14. Projelerin Çarpan Etkileri

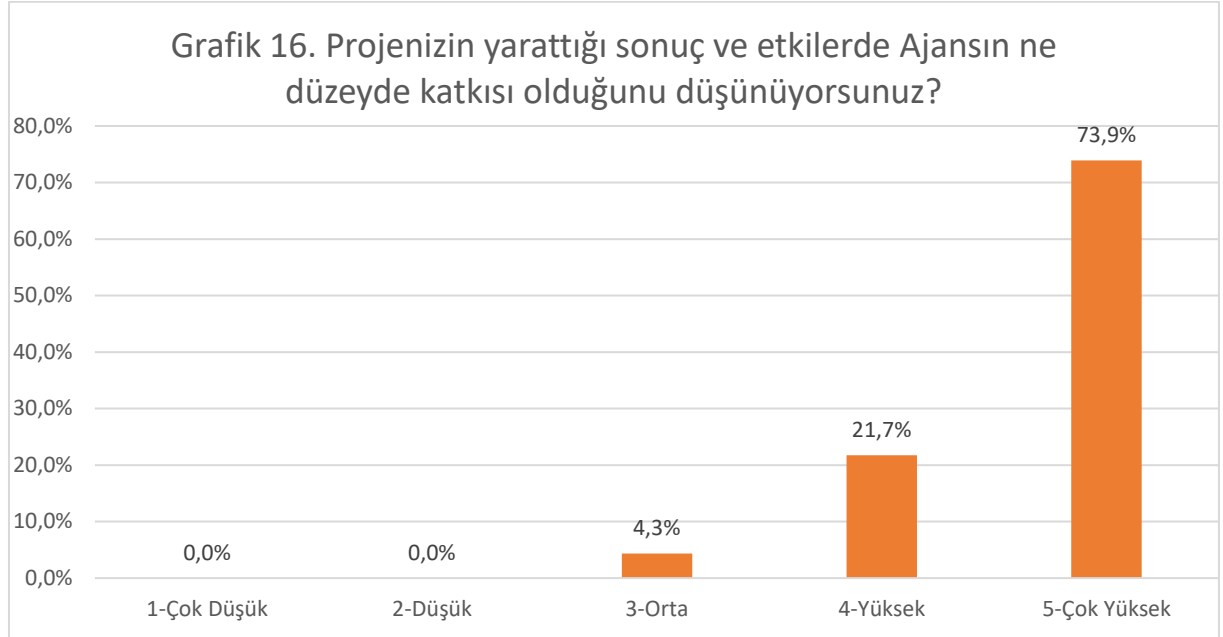

Projelerin yararlanıcı kurumlara sağladığı en büyük fayda proje süresince edinilen tecrübe sayesinde başka projeler geliştirilmesidir. Yeni projeler hazırlandığını veya uygulandığını belirtenlerin oranı %65,2'dir (15 proje). Edinilen diğer önemli faydalar sırasıyla; yararlanıcı kurumun ilk kez sistematik bir proje uygulamış olması (9 proje), diğer kurumlarla kalıcı işbirlikleri geliştirilmesi (8 proje) ve yeni projeler hazırlanarak fon kaynakları araştırılmasıdır (8 proje). İki yararlanıcı tarafından Ajans veya başka bir kurumun mali desteği olmadan benzer hizmetleri sağlayabilecek bütçe imkanlarına ulaşıldığı beyan edilmiştir.

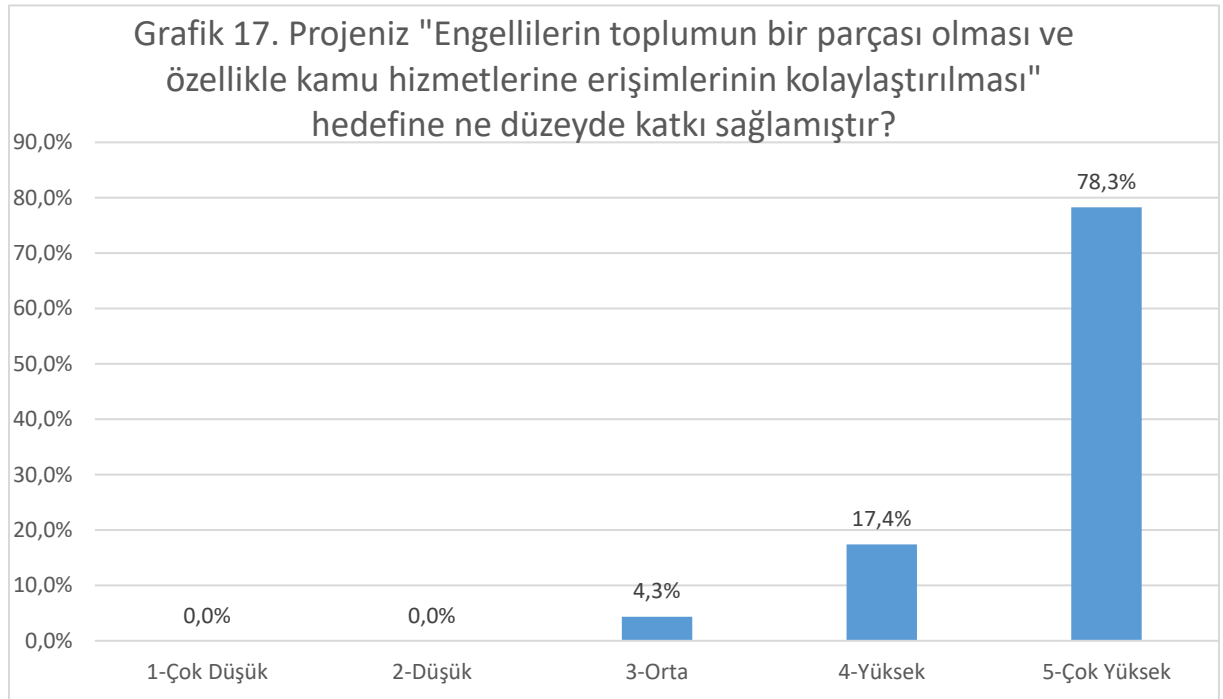
Grafik 15. Proje kurumunuza aşağıda belirtilen faydalardan hangilerini sağlamıştır?

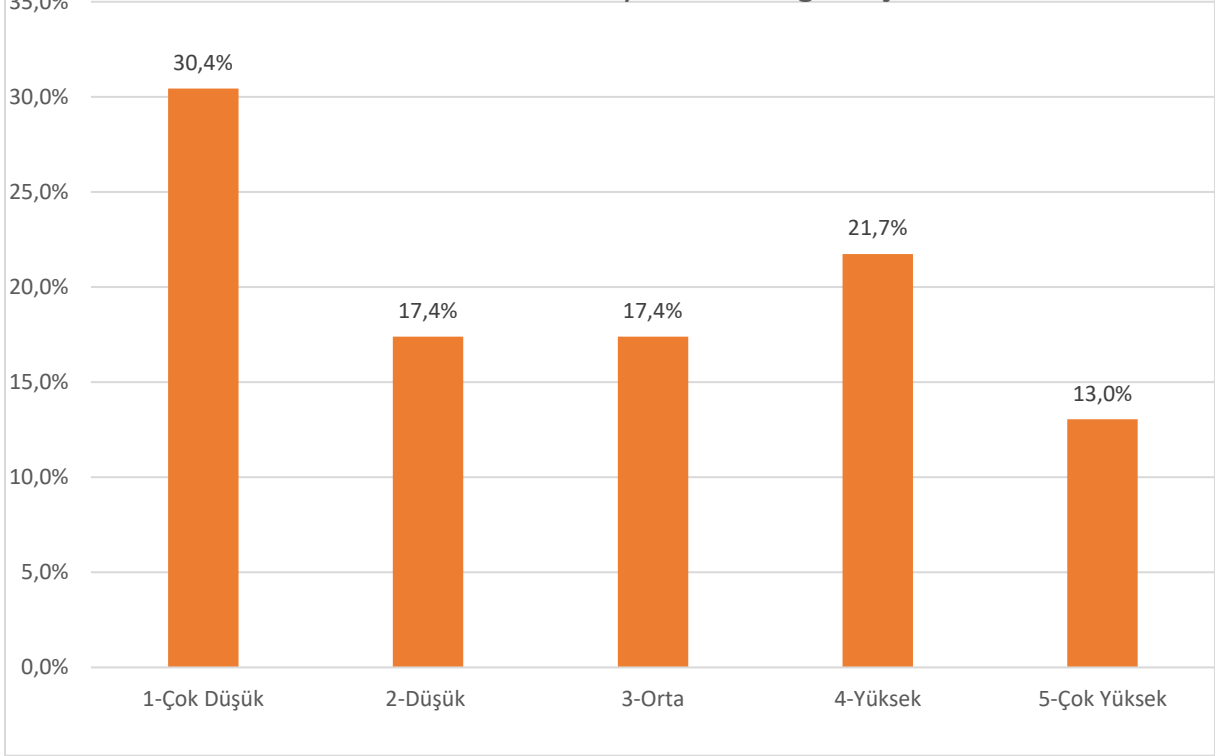
Projelerin yarattığı sonuç ve etkilerde Ajansın katkısının yüksek ve çok yüksek düzeyde olarak nitelendiren yararlanıcıların oranı 95,6'dır (22 proje). Yalnızca 1 yararlanıcı tarafından Ajans katkısının orta düzeyde kaldığı düşünülmektedir.

Projelerin program önceliklerine ne düzeyde katkı sağladığı sorgulandığında yüksek ve çok yüksek düzeyde katkı sağladığını belirtenlerin oranı Öncelik 1 (Engellilerin toplumun bir parçası olması ve özellikle kamu hizmetlerine erişimlerinin kolaylaştırılması) için % 95,7 seviyesinde iken bu oran Öncelik 2 (Kadın, yaşlı, suça bulaşmış ya da suç riski altındaki çocuklar ve gençlere yönelik sosyal içerme/entegrasyon ve/veya istihdam olanaklarının artırılması) için yalnızca %34,7'dir. Bu durumda programın yarattığı sonuç ve etkilerin hedef gruplar üzerinde eşit oranda dağılmadığı söylenebilir.

Grafik 18. Projeniz "Kadın, yaşlı, suça bulaşmış ya da suç riski altındaki çocuklar ve gençlere yönelik sosyal içerme/entegrasyon ve/veya istihdam olanaklarının artırılması" hedefine ne düzeyde katkı sağlamıştır?

6.3.5.Sürdürülebilirlik

Sürdürülebilirlik, proje çıktı ve sonuçlarının destek tamamlandıktan sonra da devam ettirilebilme durumunu ifade eder. Bu kapsamda, finansal, çevresel, sosyo-kültürel etkenler ile risklerin mevcudiyeti ve destek uygulamalarını etkileme düzeyi dikkate alınır. Bu kapsamda projeye edinilen fiziki altyapı ile faaliyetlerin sürdürülebilirliği irdelenmeye çalışılmıştır.

Proje bütçelerinin büyük çoğunluğunu oluşturan yapım işleri kapsamında ortaya çıkarılan fiziki yapıların mevcut durumu sorgulandığında projelerin %95,7'sinde (22 proje) fiziki yapıların proje amacına uygun olarak kullanılmaya devam edildiği belirtilmiştir. Geriye kalan 1 projede ise yapım işi bileşeni bulunmamaktadır.

Projelerde temin edilen ekipman ve malzemelerin mevcut durumu sorgulandığında ise projelerin %91,3'ünde (21 proje) ekipman ve malzemelerin fiziki olarak korunduğu ve proje amacına uygun olarak kullanıldığı görülmüştür. Diğer 2 projede ise ekipman/malzeme tedariği yapılmamıştır. Dolayısıyla projelerde fiziki yapılar ile ekipman ve malzemelerin atıl durumda olmadığı ve proje amacına uygun şekilde kullanılmaya devam edildiği söylenebilir.

Grafik 19. Proje kapsamında yapılan dezavantajlı grupların erişiminin kolaylaştırılmasına yönelik fiziki yapıların mevcut durumu

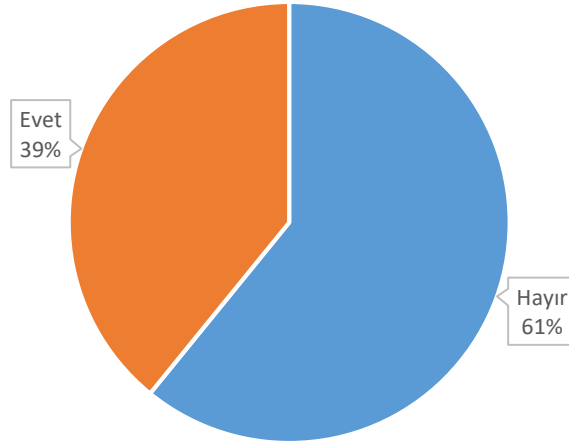

Grafik 20. Proje kapsamında temin edilen ekipman ve malzemelerin mevcut durumu

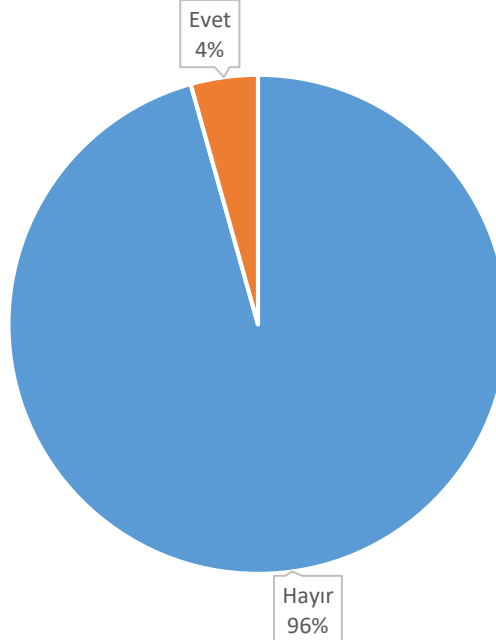

Uygulama dönemi sonrasında projenin devamı veya tekrarı niteliğinde faaliyet/proje yürüttüğünü belirten yararlanıcıların oranı %39'dur (9 proje). Yürütülen bu faaliyet/proje için diğer kurumlardan mali destek aldığını beyan eden yararlanıcı sayısı ise yalnızca 1'dir.

Grafik 21. Uygulama dönemi sonrasında projenin devamı veya tekrarı niteliğinde yürüttüğünüz faaliyetler/projeler var mı?

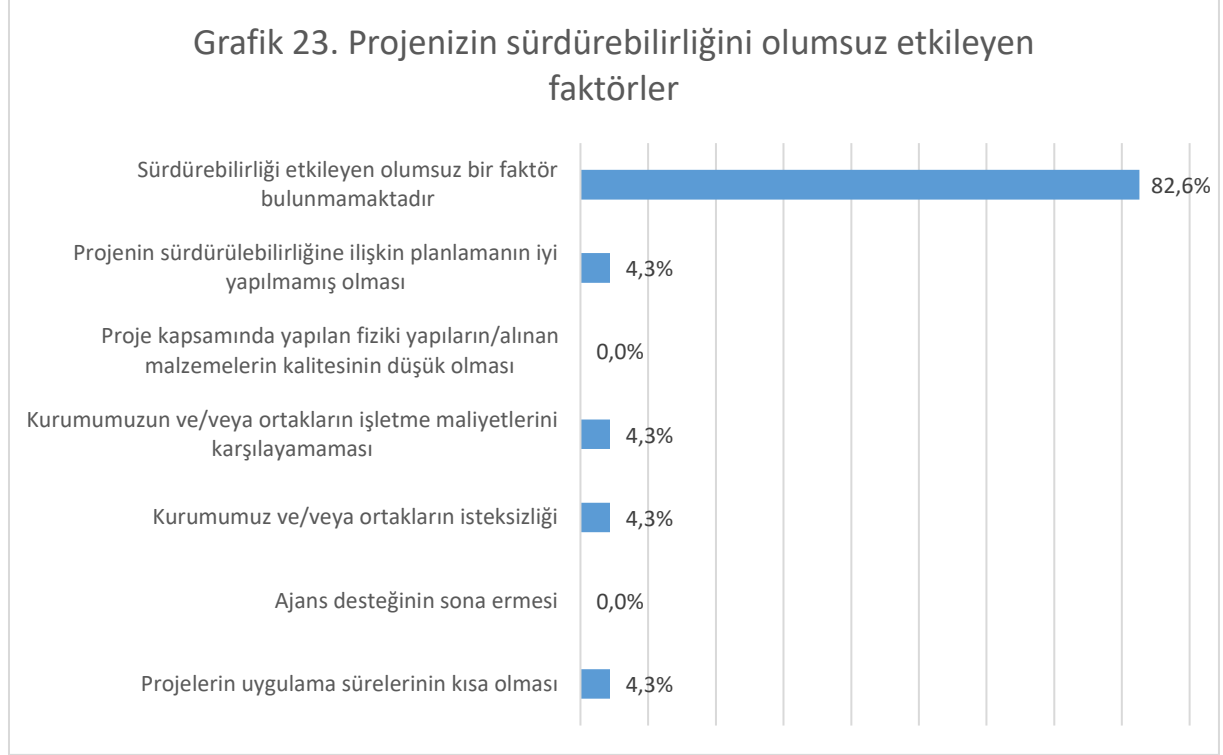

Grafik 22. Uygulama dönemi sonrasında projenin devamı veya tekrarı niteliğinde yürüttüğünüz faaliyetler/projeler için diğer kurumlardan mali destek aldınız mı?

Yararlanıcılara projenin sürdürülebilirliğini olumsuz etkileyen faktörler sorgulandığında yararlanıcıların %82,6'sı (19 proje) bu anlamda herhangi bir olumsuz faktörle karşılaşmadıklarını bildirmişlerdir. Birer projede ise yararlanıcılar projelerin uygulama sürelerinin kısa olması, kurumun ve/veya ortaklarının isteksizliği, kurumun ve/veya ortakların işletme maliyetlerini karşılayamaması ve projenin sürdürülebilirliğine ilişkin planlamanın iyi yapılmamış olmasının sürdürülebilirliği olumsuz etkilediğini belirtmişlerdir.

Grafik 23. Projenizin sürdürülebilirliğini olumsuz etkileyen faktörler

7.Sonuç ve Değerlendirmeler (Program Tasarımına Yönelik Çıkarımlar)

Etki değerlendirme kriterleri çerçevesinde 2013 KÖA Mali Destek Programı hakkında ortaya çıkan önemli bulgular aşağıda özetlenmiştir;

- **İlgililik:** Programın her iki önceliği de bölge planı ve üst ölçekli plan ve politika belgeleri ile yüksek derecede ilgili bulunmuştur. Mali destek programının hedef grupların ihtiyaçlarını karşıladığını düşünen yararlanıcıların oranı %87'dir. Program tasarımının bölgenin ve hedef grupların ihtiyaçları ile uyumlu olduğu görülmektedir.
- **Etkinlik:** Tüm projeler 24 aylık program süresi içerisinde tamamlanmıştır. Bunun yanında bütçe yetersizliği nedeniyle gerçekleştirilemeyen faaliyet bulunmamaktadır. Ajans desteğinin yeterli olmadığı projelerde yararlanıcı kurumlar tarafından ek eş-finansman katkısı sağlanmıştır. Yararlanıcıların %96'sı projelerde elde edilen çıktılarının daha düşük bir maliyetle elde edilemeyeceğini, %82,6'sı ise elde edilen faydaların maliyetlerden fazla olduğunu düşünmektedir. Ayrıca projelerin %56,5'inde çıktı

gerçekleşme oranının kaynak kullanım oranından fazla olduğu görülmüştür. Bu sonuçlar ışığında projelerde maliyet etkinliğinin sağlandığı değerlendirilmektedir.

- **Etkililik:** Projelerin özel amaçlarına ulaştığını düşünen yararlanıcıların oranı %95,7'dir. Yararlanıcıların %56,5'lik kesimi proje uygulama döneminde herhangi bir sorun yaşanmadığını beyan etmişlerdir. En çok dile getirilen sorun ise %26,1 ile satınalma sürecine ilişkin sorunlardır.
- **Etki:** Projelerin yarattığı en önemli sonuç hedef grupların kamu hizmetlerine ve sosyal donatılara erişim düzeyinin artmasıdır. Ortaya çıkan en önemli çarpan etkisi projelerin başka kurumlar tarafından tekrarlanması olarak görülmektedir. Projelerin yararlanıcı kurumlara sağladığı en büyük fayda ise proje süresince edinilen tecrübe sayesinde yeni projeler geliştirilmesidir.
- **Sürdürülebilirlik:** Tüm projelerde fiziki yapılar ile ekipman ve malzemelerin atıl durumda olmadığı ve proje amacına uygun şekilde kullanılmaya devam edildiği görülmüştür. Uygulama dönemi sonrasında projenin devamı veya tekrarı niteliğinde faaliyet/proje yürüttüğünü belirten yararlanıcıların oranı %39'dur. Yararlanıcıların %82,6'sı projenin sürdürülebilirliğini olumsuz etkileyen faktörler bulunmadığını bildirmiştir.

Elde edilen bu bulgular ışığında program tasarımına ilişkin yapılan çıkarımlara aşağıda yer verilmiştir.

- Programın amacı hedef grupların (engelliler, kadınlar, yaşlılar ve suça bulaşmış ya da suç riski altındaki çocuklar ya da gençler) kentsel ve kırsal alanlarda yararlandıkları mevcut sosyo-kültürel altyapının geliştirilmesi olarak belirlenmiştir. Ancak bu amaca ilişkin herhangi bir program performans göstergesi belirlenmemiştir. Dolayısıyla yukarıda belirtilen genel amaca ilişkin hedefe ulaşılma düzeyini objektif bir şekilde belirlemek mümkün görünmemektedir. Programa çıkmadan önce program göstergelerinin belirlenmemesi ulaşılması hedeflenen amaçlara nasıl ulaşılacağı konusunda belirsizliğe sebep olmakta ve programın etkisinin doğru bir biçimde ölçülebilmesine engel teşkil etmektedir.

Ancak program performans göstergelerinin belirlenmemesinde etkili bazı faktörleri unutmamak gerekir. Destek programının tasarlandığı dönemde program sonrası değerlendirme ve etki analizinin nasıl yapılacağı konusunda usul ve esasların belli olmaması, yine o tarihlerde Ajansların koordinasyonundan sorumlu Kalkınma Bakanlığının rehber taslaklarında program performans göstergeleri konulmasını talep etmemesi bu hususta etkilidir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 2018 yılında yayınlanan "Kalkınma Ajanslarınca Uygulanan Mali Desteklerin Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar"ın Çıktı ve Sonuçların Değerlendirilmesi başlıklı 6. Maddesinin 2. Fıkrasında "... başlangıçta belirlenen program düzeyi performans göstergeleri aracılığıyla teklif çağrısının amaç ve

önceliklerine ulaşma düzeyi ortaya konulur...Bu kapsamda, desteklerin amaç ve öncelikleri ile performans göstergelerinin program ve projeye özgü, somut, ölçülebilir, gerçekçi ve zamana bağlı olarak belirlenmesi önem taşımaktadır. “ hükmü yer almaktadır. Bu bakımdan program rehberi hazırlıklarına yeterli zaman ayrılması, gerekli saha araştırmalarının yapılması, program amaç ve önceliklerinin belirlenmesi için paydaş görüşlerinin alınması ve bu çalışmalar neticesinde program düzeyi göstergeler ile proje düzeyindeki göstergelerin ayrıştırılarak rehberde ve KAYS'ta yer verilmesi büyük önem arz etmektedir. Oluşturulan taslak program rehberinin bir ex-ante değerlendirme sürecinden geçirilmesinin program uygulama sürecinin ve program sonrası değerlendirme sürecinin daha sağlıklı bir şekilde yürütülmesi açısından katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

- Programın her iki önceliği bölge planı ve üst ölçekli plan ve politika belgeleri ile yüksek derecede ilgilidir. Ancak iki önceliğin hedef grupları ile plan ve politika belgelerindeki dayanakları farklıdır. İlk öncelik dezavantajlı gruplar içerisinde sadece engellileri içerirken, ikinci öncelik geriye kalan dezavantajlı grupları (kadınlar, yaşlılar, suça bulaşmış veya bulaşma riski altındaki çocuk ve gençleri) içermektedir.

Ajans bu programla eş zamanlı olarak 2013 SOSYAL Mali Destek Programına çıkmıştır. Bu programın hedef grupları ve üst ölçekli plan ve politika belgelerindeki dayanakları ikinci öncelikte neredeyse tamamen örtüşmektedir. Bu yüzden ikinci önceliğin 2013 SOSYAL mali destek programının içinde bir öncelik olarak yer almış olması veya ikinci önceliğin ayrı bir mali destek programı olarak tasarlanmasının daha uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Program kapsamında desteklenmesi teklif edilen projelerle ilgili süreçler izlendiğinde ikinci öncelik için ayrılan paranın neredeyse yarısının kaynağın atıl olmasını engellemek için birinci önceliğe aktarıldığı görülmüştür. Ayrıca ikinci öncelik için desteklenmesi teklif edilen 3 projeden birinin uygulama sürecinde feshedildiği görülmüştür. Bu husus göz önüne alındığında ikinci önceliğin mali destek programı kapsamında desteklenmesi gerekliliğinin oldukça zayıf olduğu şeklinde bir değerlendirme de yapılabilir.

Projelerin program önceliklerine ne düzeyde katkı sağladığı sorgulandığında yüksek ve çok yüksek düzeyde katkı sağladığını belirtenlerin oranı Öncelik 1 için % 95,7 seviyesinde iken bu oran Öncelik 2 için yalnızca %34,7'dir. Bu durumda programın yarattığı sonuç ve etkilerin hedef gruplar üzerinde eşit oranda dağılmadığı da görülmektedir.

- OKA 2010 ALTYAPI Mali Destek Programı değerlendirme raporunda *“Daha küçük bütçeli ancak belirgin alanlara müdahale etmeyi amaçlayan altyapı mali destek programlarının daha etkili olabileceği düşünülmektedir”* şeklinde bir değerlendirmeye

yer verilmiştir. 2013 KÖA Mali Destek Programının bu değerlendirmeye uygun bir şekilde tasarlanmış bir program olduğu düşünülmektedir. Ajansın gelecek dönemlerde de odaklanmış programlar tasarlamasının, ölçülebilir ve toplumca daha fazla hissedilebilir etkiler yaratması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

- KAYS'ta bulunan sözleşme değişiklikleri incelendiğinde program kapsamında 15 adet bildirim mektubu ve 23 adet zeyilname talebi onaylandığı görülmüştür. Bildirim mektuplarının gerekçeleri bütçe kalemleri arasında aktarım (10 adet), proje personeli değişikliği (3 adet), faaliyet değişikliği (1 adet) ve teknik şartname değişikliğidir (1 adet). Zeyilname taleplerinin gerekçeleri ise inşaat-imalat değişikliği (14 adet), proje süresi kısaltımı (14 adet), bütçe başlıkları arasında aktarım (8 adet) ve proje ortağı eklenmesidir (1 adet).

Bünyesinde yapım ve restorasyon işleri barındıran projelerde, uygulama projesi revizyonları, keşif metraj değişiklikleri ve iş artışları vb. teknik nedenlerle zeyilname talebi sunulması tüm programlarda sık karşılaşılan bir durumdur. Başvuru aşamasında, destek alınmasının kesin olmaması nedeniyle teknik dokümanların gerekli özen gösterilmeden hazırlanmasının bu duruma yol açtığı düşünülmektedir. Özellikle altyapı mali destek programlarında, bu durumu ortadan kaldırmak için, avan projelerin ve taslak çalışmaların ilk aşamada talep edildiği aşamalı proje teklif çağrısı yönteminin etkili sonuçlar verebileceği değerlendirilmektedir.

- Yapım işlerinin proje süresinden önce tamamlanması durumunda yükleniciye zamanında ödeme yapılabilmesi amacıyla nihai raporu sunabilmek için yararlanıcı kurumlardan çok sayıda süre kısaltımı içeren zeyilname talebi gelmektedir. Sunulan talebin onaylanması ve düzenlenen destek sözleşmesi zeyilnamesinin her iki tarafça imzalanması nihai rapor sürecine geçilmesini geciktirmektedir. Bu durumdaki projelerde nihai rapor aşamasına daha hızlı geçilebilmesi için yararlanıcılar ve İDB uzmanları tarafından süre kısaltımına ilişkin taleplerin zeyilname yerine bildirim mektubu ile alınmasının daha uygun olacağı düşünülmektedir. Bu kapsamda mevzuatta ve KAYS'ta gerekli değişikliklerin yapılması önerilmektedir.
- Projelerin yarattığı sonuç ve etkilerde Ajansın katkısının yüksek ve çok yüksek düzeyde olarak nitelendiren yararlanıcıların oranı 95,6'dır (22 proje). Yalnızca 1 yararlanıcı tarafından Ajans katkısının orta düzeyde kaldığı düşünülmektedir. Ankette ayrıca Ajans destek programının diğer destek programlarına göre avantajları sorulmuştur. Yararlanıcıların %82,6'sı proje uygulama döneminde, %60,9'u ise hazırlık döneminde Ajans çalışanları tarafından teknik destek sağlanmasının Ajans destek programlarının en önemli avantajı olduğunu düşünmektedir. Mali Destek Programlarının mevzuat hükümleri çerçevesinde sağlıklı bir şekilde yürütülmesi ve yararlanıcıların ihtiyaç duyduğu teknik desteğin sürekli sağlanabilmesi için PYB ve İDB personel sayısının program ve proje sayıları ile tutarlı seviyelerde korunması önem arz etmektedir.

8.EKLER

EK 1: 2013 KÖA DEĞERLENDİRME ANKETİ

24.03.2020

2013 Yılı Dezavantajlı Gruplara Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı Değerlendirme Anketi

2013 Yılı Dezavantajlı Gruplara Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı Değerlendirme Anketi

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından Mayıs 2013- Mayıs 2015 döneminde uygulanan "Dezavantajlı Gruplara Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı (2013 KÖA)" kapsamında toplam 23 proje desteklenmiştir. Bu süreçte yer alarak bu programa destek verdiğiniz ve bizzat projelerin hayata geçmesinde göstermiş olduğunuz özveri ve çaba için teşekkür ederiz.

Kalkınma Ajansları Proje Faaliyetleri Destekleme Yönetmeliğinin 5. maddesinde "uygulanan proje ve faaliyetlerin performans göstergeleri kullanılarak başarısının ölçülmesi, uygulanan programların kısa, orta ve uzun vadedeki sonuçlarının ve etkilerinin analiz edilerek, bunlardan gelecekte yapılacak planlama ve programlama çalışmaları ile destek uygulamalarında yararlanılması gerektiği" ifade edilmektedir. Bu kapsamda Ajansımız tarafından finanse edilen 2013 KÖA Mali Destek Programına ilişkin uygulama sonrası değerlendirme çalışmalarına başlamış bulunmaktayız. Çalışmanın temel amacı 2013 KÖA Mali Destek Programının uygulama süreci ve kısa, orta ve uzun vadeli etkileri konularında çıkarımlarda bulunarak gelecek programlar için somut öneri ve bulgular ortaya koymaktır.

Çalışmamıza vereceğiniz yanıtlar tamamen bilimsel amaçlı kullanılacaktır, bilgiler hiçbir kişi veya kurumla paylaşılmayacaktır.

Yapacağınız katkı ve ayıracağınız zaman için teşekkür ederiz.

* Gerekli

1. 1- Projenizin adı nedir? *

_____

2. 2- Projedeki göreviniz nedir? *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Proje koordinatörü
- ☐ Proje koordinatör yardımcısı
- ☐ Proje sekreteri
- ☐ Proje muhasebecisi
- ☐ Diğer: _____

24.03.2020

2013 Yılı Dezavantajlı Gruplara Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı Değerlendirme Anketi

3. 3- Projeniz hangi öncelik kapsamındadır? *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Engellilerin toplumun bir parçası olması ve özellikle kamu hizmetlerine erişiminin kolaylaştırılması için altyapı yatırımları
- ☐ Kadın, yaşlı, suça bulaşmış ya da suç riski altındaki çocuklar ve gençlere yönelik sosyal içirme/entegrasyon ve/veya istihdam olanaklarının artırılmasına yönelik altyapı yatırımları

4. 4- Projenizin hedef gruplarını seçiniz. (Birden fazla seçenek işaretlenebilir) *

Uygun olanların tümünü işaretleyin.

- ☐ Engelliler
- ☐ Yaşlılar
- ☐ Kadınlar
- ☐ Suça bulaşmış ya da suç riski altındaki çocuklar ve gençler

5. 5- Projeniz aşağıdaki faaliyetlerden hangilerini kapsamaktadır?(Birden fazla seçenek işaretlenebilir) *

Uygun olanların tümünü işaretleyin.

- ☐ Kamu binalarının engelli erişimine açılmasına yönelik altyapı faaliyetleri
- ☐ Şehir içi yollar ve kaldırımların engelli kullanımına yönelik yeniden düzenlenmesi
- ☐ Dezavantajlı gruplar ve ailelerine yönelik toplum destek merkezlerinin kurulması
- ☐ Görme engellilerin kullanımına elverişli kütüphane düzenlenmesi

Diğer: ☐ _____

6. 6- Projeniz dezavantajlı grupların toplum yaşamına erişiminin kolaylaştırılabilmesi için ne tür katkılar sağlamıştır? *

24.03.2020

2013 Yılı Dezavantajlı Gruplara Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı Değerlendirme Anketi

7. 7- Proje hedef grup ve nihai yararlanıcılar üzerinde ne gibi olumlu/olumsuz sonuç ve etkiler yaratmıştır? *

---

8. 8- Projenizin yarattığı sonuçlardan en önemli olanlarını işaretleyiniz? (Birden fazla seçenek işaretlenebilir) *

Uygun olanların tümünü işaretleyin.

- ☐ Hedef grupların kamu hizmetlerine ve sosyal donatılara erişim düzeyi arttı
☐ Hedef grupların toplumla bütünleşmesi desteklendi
☐ Kurumumuz tarafından daha önce hizmet sunulmayan toplumsal kesimlere ulaşıldı
☐ Kurumumuz tarafından daha önce sunulmayan yeni hizmetler sunulmaya başlandı
☐ Kurumumuz tarafından sunulan hizmetlerde yenilikçi yöntemler uygulanmaya başlandı
☐ Kurumumuzda hizmet kalitesi arttı
☐ Kısa vadede etkisi olmadı

Diğer: ☐ _____

9. 9- Projenizin ne tür çarpan etkileri olmuştur? (Birden fazla seçenek işaretlenebilir) *

Uygun olanların tümünü işaretleyin.

- ☐ Proje konumuzla ilgili yerel, bölgesel, ulusal düzenleyici mevzuatta değişiklik çalışmaları başladı
☐ Projemizin benzeri, bölgedeki farklı kurumlarca uygulanmaya başladı
☐ Projemizin benzeri, bölge dışındaki farklı kurumlarca uygulanmaya başladı
☐ Projemizin çarpan etkisi olmadı

Diğer: ☐ _____

10. 10- Proje, kurumunuza aşağıda belirtilen faydalardan hangilerini sağlamıştır?
(Birden fazla seçenek işaretlenebilir) *

Uygun olanların tümünü işaretleyin.

- ☐ Bu proje ile daha önce uyguladığımız başka bir projenin devamını sağladık
☐ Bu proje ile kurum olarak ilk defa sistematik bir şekilde bir proje hazırladık ve uyguladık
☐ Bu projeden sonra yeni projeler planladık, bunlar için fon kaynakları araştırmaktayız
☐ Ajans veya başka bir kurumun mali desteği olmadan benzer hizmetleri sağlayabileceğimiz bütçe imkanlarına ulaştık
☐ İlgili diğer kurumlarla eşgüdüm sağlayarak proje öncelik ve hedeflerine yönelik kalıcı işbirlikleri geliştirdik
☐ Bu projeden edindiğimiz tecrübeyle başka projeler hazırladık/uyguladık
☐ Bu tür faydalar sağlanmamıştır

Diğer: ☐ _____

11. 11- Projenizin yarattığı sonuç ve etkilerde Ajansın ne düzeyde katkısı olduğunu düşünüyorsunuz? *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

	1	2	3	4	5	
Çok düşük	☐	☐	☐	☐	☐	Çok yüksek

12. 12- Projeniz "Engellilerin toplumun bir parçası olması ve özellikle kamu hizmetlerine erişimlerinin kolaylaştırılması" hedefine ne düzeyde katkı sağlamıştır? *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

	1	2	3	4	5	
Çok düşük	☐	☐	☐	☐	☐	Çok yüksek

24.03.2020

2013 Yılı Dezavantajlı Gruplara Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı Değerlendirme Anketi

13. 13- Projeniz "Kadın, yaşlı, suça bulaşmış ya da suç riski altındaki çocuklar ve gençlere yönelik sosyal içermeye/entegrasyon ve/veya istihdam olanaklarının artırılması" hedefine ne düzeyde katkı sağlamıştır? *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

	1	2	3	4	5	
Çok düşük	☐	☐	☐	☐	☐	Çok yüksek

14. 14- Projeniz OKA tarafından desteklenmeseydi, proje faaliyetlerinizi nasıl gerçekleştirdiniz? *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Proje faaliyetlerini gerçekleştiremezdik
- ☐ Proje kapsamındaki faaliyetleri daha küçük ölçekte gerçekleştirdik
- ☐ Proje faaliyetlerini ileri bir tarihe erteleyerek gerçekleştirdik
- ☐ Proje kapsamındaki faaliyetleri planlanan zaman ve ölçekte (aynı şekilde) gerçekleştirdik

15. 15- Proje kapsamında temin edilen ekipman/malzemelere ilişkin aşağıdakilerden geçerli olanı işaretleyiniz *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Fiziki olarak korunmuş ve proje amacına uygun olarak kullanılmaktadır
- ☐ Fiziki olarak korunmuş ancak atıl durumdadır
- ☐ Fiziki olarak korunmuş ancak proje amacı dışındaki faaliyetlerde kullanılmaktadır
- ☐ Proje sonrasında mülkiyeti başka bir kuruma devredilmiştir
- ☐ Proje kapsamında ekipman/malzeme alımı olmamıştır.
- ☐ Diğer: _____

16. 16- Proje kapsamında yapılan dezavantajlı grupların erişiminin kolaylaştırılmasına yönelik fiziki yapılar için aşağıdakilerden geçerli olanı işaretleyiniz. *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Fiziki yapı/yapılar proje amacına uygun olarak kullanılmaktadır
- ☐ Fiziki yapı/yapılar proje sonrasında atıl durumda kalmıştır
- ☐ Fiziki yapı/yapılar proje amacı dışında kullanılmaktadır
- ☐ Fiziki yapı/yapılar proje sonrasında kaldırılmıştır
- ☐ Proje kapsamında fiziki yapı bulunmamaktadır.
- ☐ Diğer: _____

17. 17- Uygulama dönemi sonrasında projenin devamı veya tekrarı niteliğinde yürüttüğünüz faaliyetler/projeler var mı? *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Hayır
- ☐ Evet (lütfen aşağıda açıklayınız)

18. 18- Üstteki soruya cevabınız evetse lütfen açıklayınız

---

19. 19- Uygulama dönemi sonrasında projenin devamı veya tekrarı niteliğinde yürüttüğünüz faaliyetler/projeler için diğer kurumlardan mali destek aldınız mı? *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Hayır
- ☐ Evet (Destek aldığınız kurumları, proje adlarını ve destek tutarlarını yazınız)

24.03.2020

2013 Yılı Dezavantajlı Gruplara Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı Değerlendirme Anketi

20. 20- Üstteki soruya cevabınız evetse destek aldığınız kurumları, proje adlarını ve destek tutarlarını yazınız

---

---

21. 21- Projenizin sürdürülebilirliğini olumsuz etkileyen faktörler varsa bunlar nelerdir?

*

Uygun olanların tümünü işaretleyin.

- ☐ Projelerin uygulama sürelerinin kısa olması
- ☐ Ajans desteğinin sona ermesi
- ☐ Kurumumuz ve/veya ortakların isteksizliği
- ☐ Kurumumuzun ve/veya ortakların işletme maliyetlerini karşılayamaması
- ☐ Proje kapsamında yapılan fiziki yapıların/alınan malzemelerin kalitesinin düşük olması
- ☐ Projenin sürdürülebilirliğine ilişkin planlamanın iyi yapılmamış olması
- ☐ Sürdürülebilirliği etkileyen olumsuz bir faktör bulunmamaktadır

Diğer: ☐ _____

22. 22- 2013 Dezavantajlı Gruplara Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Programından önce finansman desteği olarak (OKA, Bakanlıklar, AB vb.) proje uyguladınız mı? *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

☐ Evet

☐ Hayır

24.03.2020

2013 Yılı Dezavantajlı Gruplara Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı Değerlendirme Anketi

23. 23- 2013 Dezavantajlı Gruplara Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Programının ilanından önce projenizle ilgili ön çalışma (toplantı, anket, araştırma, rapor vb.) yapmış mıydınız? *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Evet
☐ Hayır

24. 24- Mali destek programı hedef grupların ihtiyaçlarını ne düzeyde karşılamaktadır? *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

	1	2	3	4	5	
Çok düşük	☐	☐	☐	☐	☐	Çok yüksek

25. 25- Projenizi uygularken ne tür sorunlarla karşılaştınız? (Birden fazla seçenek işaretlenebilir) *

Uygun olanların tümünü işaretleyin.

- ☐ Bütçe yetersizliği
☐ Satın alma sürecine ilişkin sorunlar
☐ Teknik bilgi ve tecrübe eksikliği
☐ Proje süresinin yetersizliği
☐ Proje personeli yetersizliği (koordinatör bulunamaması vb.)
☐ Herhangi bir sorun yaşanmadı

Diğer: ☐ _____

26. 26- Projenizde gerçekleştiremediğiniz faaliyetler bulunuyor mu? Cevabınız evet ise bu faaliyetleri ve sebeplerini açıklayınız *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Hayır
☐ Evet(lütfen açıklayınız)

27. 27- Üstteki soruya cevabınız evetse lütfen açıklayınız

---

28. 28- Projenin özel amaçlarına(faaliyet hedeflerine) ne düzeyde ulaşıldı? *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

	1	2	3	4	5	
Çok düşük	☐	☐	☐	☐	☐	Çok yüksek

29. 29- Projenizin zaman yönetimi ile ilgili aşağıdaki şıklardan uygun olanı işaretleyiniz. *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Proje başlangıçta belirlenen faaliyet takvimine uygun şekilde tamamlandı
- ☐ Proje öngörülen süre içinde tamamlandı ancak bazı faaliyetlerde takvime göre gecikmeler yaşandı
- ☐ Proje faaliyetleri için belirlediğimiz süreler yeterli olmadı ve Ajanstan süre uzatımı alınarak faaliyetler tamamlanabildi
- ☐ Proje faaliyetleri için belirlediğimiz süreler yeterli olmadı ve bazı faaliyetler proje süresi tamamlanamadı

30. 30- Projenizin bütçesi ile ilgili aşağıdaki şıklardan uygun olanı seçiniz. *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Proje bütçesi ve öngördüğümüz ayni katkılar yeterli oldu
- ☐ Proje bütçesi kısmen yeterli oldu, ilave ayni katkı/eşfinansman sağladık
- ☐ Proje bütçesi yeterli olmadı, bazı faaliyetleri gerçekleştiremedik
- ☐ Diğer: _____

24.03.2020

2013 Yılı Dezavantajlı Gruplara Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı Değerlendirme Anketi

31. 31- Projenizde elde edilen çıktı ve etkileri daha düşük bir maliyetle elde edebilir miydiniz? Cevabınız evet ise bunun için kullanacağınız yöntemleri açıklayınız *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Hayır
☐ Evet(lütfen açıklayın)

32. 32- Üstteki soruya cevabınız evetse lütfen detayını açıklayın

---

---

33. 33- Projenin faydaları ile maliyetlerini karşılaştırdığınızda aşağıdakilerden hangisinin doğru olduğunu düşünüyorsunuz? *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Faydalar maliyetlerden daha yüksektir
☐ Faydalar ve maliyetler eşittir
☐ Maliyetler faydalardan daha yüksektir

34. 34- Proje ortaklarınız/iştirakçileriniz tarafından öngörülen destek ne düzeyde sağlandı? *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Proje ortağı/iştirakçisi bulunmamaktadır
☐ Öngörülen desteğin tamamı sağlandı
☐ Çok destek sağlandı
☐ Kısmen destek sağlandı
☐ Biraz destek sağlandı
☐ Hiç destek sağlanmadı

35. 35- Ajans mevzuatına göre proje uygulama sürecini nasıl buluyorsunuz? *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

	1	2	3	4	5	
Çok zor	☐	☐	☐	☐	☐	Çok kolay

36. 36- Ajans destek programlarına sonraki dönemlerde tekrar başvurduğunuz mu/başvurur musunuz? *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

☐ Evet

☐ Hayır

37. 37- Üstteki soruya cevabınız hayır ise Ajans destek programlarına tekrar başvurmama nedenleriniz nedir?

---

38. 38- Ajans destek programının diğer destek programlarına göre avantajları nelerdir?(Birden fazla seçenek işaretlenebilir) *

Uygun olanların tümünü işaretleyin.

- ☐ Proje hazırlama sürecinde Ajans desteği sağlanması
☐ Proje uygulama sürecinde Ajans desteği sağlanması
☐ Proje değerlendirme sürecinin tarafsız olması
☐ Geri ödeme olmaması
☐ Ajans desteğinin diğer kurumların mali desteğine göre avantajı yoktur

Diğer: ☐ _____

24.03.2020

2013 Yılı Dezavantajlı Gruplara Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı Değerlendirme Anketi

39. 39- Projeniz ve Ajans destekleri hakkında başka görüşleriniz varsa lütfen belirtiniz *

---

40. 40- Adınız-Soyadınız *

---

41. 41- Kurumunuz *

---

42. 42- Telefon *

---

43. 43- E-posta *

Bu içerik Google tarafından oluşturulmamış veya onaylanmamıştır.

Google Formlar

EK 2: 2013 KÖA KAPSAMINDA DESTEKLENEN PROJELER

YARARLANICI KURUM	PROJE ADI	İL	İLÇE
ATAKUM BELEDİYESİ	ATAKUM BELEDİYESİ ENGELSİZ ULAŞIM PROJESİ	SAMSUN	ATAKUM
SAMSUN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ	SAMSUN'UN YAŞAYAN EĞİTİM KAMPÜSÜ (SAYEK) PROJESİ	SAMSUN	İLKADIM
SAMSUN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ	ENGELSİZ KENT İÇİN MEKÂN TASARIMLARI PROJESİ (EKİM PROJESİ)	SAMSUN	İLKADIM
ERBAA BELEDİYESİ	ENGELSİZ ERBAA	TOKAT	ERBAA
ÇORUM MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ	ÖZEL EĞİTİM MESLEK LİSESİ ENGELLERİ KALDIRIYOR	ÇORUM	MERKEZ
BAFRA KÖYLERE HİZMET GÖTÜRME BİRLİĞİ	ENGELSİZ YASAM	SAMSUN	BAFRA
BAFRA KAYMAKAMLIĞI	ENGELLERİ AŞIYORUZ	SAMSUN	BAFRA
TOKAT İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ	YOLLARI AÇIN BİZ GELİYORUZ	TOKAT	MERKEZ
19 MAYIS İLÇESİ KÖYLERE HİZMET GÖTÜRME BİRLİĞİ	ENGELSİZ BİNA ENGELSİZ HİZMET	SAMSUN	ONDOKUZMAYIS
UĞURLUDAĞ KAYMAKAMLIĞI	ARTIK ULAŞMAK DAHA KOLAY	ÇORUM	UĞURLUDAĞ
SUNGURLU KÖYLERE HİZMET GÖTÜRME BİRLİĞİ	KAMUDA ENGELLER KALKIYOR	ÇORUM	SUNGURLU
AMASYA İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ	"ENGELLERİ KALDIRIYORUZ" PROJESİ	AMASYA	MERKEZ
TURHAL BELEDİYE BAŞKANLIĞI	ENGELSİZ BELEDİYE HİZMETİ	TOKAT	TURHAL
AMASYA İL KÜLTÜR VE TURİZM MÜDÜRLÜĞÜ	ENGELSİZ KÜTÜPHANELER	AMASYA	MERKEZ
TURHAL BELEDİYE BAŞKANLIĞI	ENGELSİZ YAŞAM PARKI VE SOSYAL TESİSİ	TOKAT	TURHAL
T.C. İLKADIM KAYMAKAMLIĞI	İLKADIM'DA ENGELLİ VE YAŞLILARIN KAMU HİZMETLERİNE ENGELSİZ ERİŞİMİ	SAMSUN	İLKADIM
T.C SAMSUN VALİLİĞİ GIDA TARIM VE HAYVANCILIK İL MÜDÜRLÜĞÜ	SAMSUN GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK İL MÜDÜRLÜĞÜ ENGELLERİ KALDIRIYOR	SAMSUN	İLKADIM
SULUOVA İLÇESİ KÖYLERE HİZMET GÖTÜRME BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI	KOLAY ERİŞİM	AMASYA	SULUOVA
TC SAMSUN VALİLİĞİ İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ	ENGELSİZ SAĞLIK PROJESİ	SAMSUN	İLKADIM
CANİK KAYMAKAMLIĞI	EĞİTİM ENGELSİZDİR	SAMSUN	CANİK

9.KAYNAKÇA

- Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme, 2006
- Kalkınma Ajanslarınca Uygulanan Mali Desteklerin Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar, 2018
- Program Kapanış Raporu (2013 KÖA), 2016
- Yeşilirmak Havzası Gelişim Projesi Ana Planı, 2006
- 9. Kalkınma Planı, 2006
- 2013 yılı Dezavantajlı Gruplara Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı Başvuru Rehberi
- 2013 Yılı Dezavantajlı Gruplara Yönelik Sosyal İçerme Mali Destek Programı Başvuru Rehberi
- 5378 Sayılı Engelliler Hakkında Kanun, 2005